

Handelingen

16-17-18
19-20-21-22

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1982-1983

Vergaderingen van april 1983

UITGAVENBEGROTING 1983

BESPARINGEN REVALIDATIECENTRA

GEDWONGEN RUILVERKAVELING SINT-GILLIS-WAAS

RUIMING ONBEVAARBARE WATERLOPEN

Inhoud

Nr. 16 **18 april 1983**

Berichten van verhindering, blz. 576

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 576

Verslag
Indiening, blz. 576

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)
Binnenlandse aangelegenheden, blz. 576
Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever, E. Vankeirsbilck, M. Bourry, E. Desutter, J. Desseyn, M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, L. Dhoore, H. de Bruyne, L. De Grève

Regeling van de werkzaamheden, blz. 593

Nr. 17 **Dinsdag 19 april 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 595

Ingekomen stukken, blz. 595

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de

heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)
Buitenlands beleid, blz. 595
Sprekers : de heren P. Van Grembergen, verslaggever, H. Suykerbuyk, H. de Bruyne, A. Steverlynck, A. De Beul, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 610

Nr. 18 **Dinsdag 19 april 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 611

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)
Onderwijs, blz. 611
Sprekers : de heren F. Piot, verslaggever, P. Breyne, M. Heughebaert, A. Laridon, mevrouw W. Demeester-De Meyer, de heren E. Desutter, L. Van den Brande, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 632

Nr. 19 **Woensdag 20 april 1983**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 633

Mededeling van de Voorzitter
Motie Conseil de la Communauté française,

blz. 633

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting),
Bijstand aan personen, blz. 633

Sprekers: mevrouw C. Smitt, verslaggever, de heren W. Peeters, C. De Clercq, G. Anthuenis, M. Vandenhove, mevrouw W. Demeester-De Meyer, de heren P. Tant, L. Hancké, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 654

Nr. 20 **Woensdag 20 april 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 655

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)
Bijstand aan personen (Voortzetting), blz. 655

Spreker : mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en wel-

22e vergadering

Donderdag 21 april 1983
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

—De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

—De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Bossuyt, A. Coppieters, G. Devos, G. Sprockeels, W. Van Renterghem, gezondheidsredenen.

J. Chabert, E. De Groot, F. Swaelen, H. Van Wambeke, J. Chabert, buitenslands.

J. Gabriels, H. Rubens, G. Temmerman, L. Vanvelthoven, ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983) - Nrs. 1 (+ Bijlagen tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983) - Nr.1 (Algemene toelichting)

INTERPELLATIE (R.v.O. art. 67,9) van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwon-

gen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter: Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking over het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 met de daaraan toegevoegde interpellatie van de heer Walter Peeters tot de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas.

RUIMTELIJKE ORDENING, LANDINRICHTING EN NATUURBEHOUD

De Voorzitter: Wij behandelen verder de materie waarvoor Minister Akkermans bevoegd is, met name ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Gemeenschapsminister, geachte collega's, ik veroorloof mij vooraf mevrouw Smet te feliciteren met haar verslag. Namens de Commissie, waarvan ik de eer had het voorzitterschap waar te nemen, heeft zij een voortreffelijk verslag gemaakt met een deskundigheid die meteen bewijst dat zij deze materie door en door kent.

Mijnheer de Voorzitter, in de Commissie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud bestaat een grote eensgezindheid, ik zou zelfs stellen een eensgezinde bezorgdheid

over wat ik de toekomstige fysieke vormgeving van Vlaanderen zou noemen, vormgeving die in belangrijke mate de economische, sociale, culturele en ecologische ontwikkeling van ons Gewest zal bepalen.

Tijdens een aantal vergaderingen heeft de Commissie trouwens de noodzaak onderzocht naar een gewijzigde planningsmethode in de ruimtelijke ordening die zou beantwoorden aan de omstandigheden zoals deze zich nu voordoen en die anders zijn dan ruim 20 jaar geleden toen de wet op de ruimtelijke ordening en stedenbouw tot stand kwam, wet die uiteindelijk deze werd van 29 maart 1962 maar die eigenlijk al in voorbereiding was vóór de jongste wereldoorlog.

Deze nieuwe omstandigheden houden verband met het dynamisch karakter van de ontwikkelingen zoals zij zich in onze samenleving voordoen. Deze omstandigheden hangen ook samen met een herverdeling van de taken tussen de verschillende bestuurslagen die wij in Vlaanderen kennen : de gemeente, de provincie en de Vlaamse Gemeenschap.

Tenslotte zijn er ook nog sinds 1962 gewijzigde omstandigheden in verband met de wijze van besluitvorming, met name een bevolking die zelf ook meer over de maatschappelijke ontwikkelingen wil meepraten via inspraak. Hieraan moet nog worden toegevoegd dat de gewestplannen, zoals deze sinds 1975-1976 van kracht zijn geworden voor een aantal zones overgedimensioneerd zijn.

Welnu, het is geen geheim, mijnheer de Minister, dat wetsveranderingen

De Seranno

die al te gemakkelijk wijzigingen van de huidige moeilijk tot stand gekomen gewestplannen mogelijk maken bij velen op weerstand zouden stuiten.

In kringen die bijzonder bezorgd zijn voor het behoud van natuur en landschap, maar ook in de agrarische kringen, bestaat grote bekommernis dat deze wetswijzigingen aanleiding zouden kunnen geven tot verdere aantasting van het landelijk gebied. Zoals hier vanmorgen reeds werd gezegd gaat het over een oppervlakte van tenauwernood 700.000 hectaren, terwijl Vlaanderen 1.350.000 hectaren groot is. Dit wil zeggen dat ons agrarisch en bosgebied, zoals het is afgebakend, nog amper de helft van de totale oppervlakte van Vlaanderen bestrijkt.

In landbouwkringen is men niet vergeten dat de Vlaamse land-, tuin- en bosbouw de jongste 30 jaar - van 1950 tot 1980 - ruim 1/4 van zijn oppervlakte diende prijs te geven voor niet-agrarische bestemmingen, namelijk een areaal-verlies van 225.000 hectaren. Ik meen dat dit huiveringwekkend verlies, dat meteen gepaard ging met enorme stijgingen van de grondprijzen, zowel deze van woningbouwgronden als van landbouwgronden, bovendien het zwaarst weegt in deze gebieden waar de demografische groei het grootst is, onder meer de Kempen, de streek rond Brussel, maar ook in delen van Oost-Vlaanderen.

De huidige gewestplannen hebben bovendien de verdienste dat ze na jarenlange improvisatie van overheidswege toch voor enige rechtszekerheid hebben gezorgd bij de burgers.

Mijnheer de Minister, derhalve zullen eventuele wetswijzigingen zeer behoedzaam tot stand moeten worden gebracht met inachtneming dat het Vlaamse land - en dat moet onze hoofdzorg zijn - ook voor de komende generaties op het economisch, sociaal, cultureel en recreatief gebied leefbaar moet zijn.

De zorg - of het gebrek aan zorg - om het erfgoed dat wij van de vorige generatie overnemen in verbeterde vorm aan de volgende generatie door te ge-

ven, weerspiegelt zich het best in het landschap dat op ingrijpende wijze werd omgevormd de jongste 25 jaar.

De decentralisering die wij nastreven inzake ruimtelijke ordening die grotere bevoegdheid en derhalve ook grotere verantwoordelijkheid zal geven aan de provincie- en gemeentebesturen kan slechts worden verwezenlijkt - en dit moet duidelijk zijn - mits een administratieve herschikking van het personeelskader. Dit betekent dat de Vlaamse Gemeenschap een deel van haar personeel zou moeten overdragen aan de provinciale besturen, zoniënt ontstaat een overdimensionalisering van het personeelskader en verwarring in de bevoegdheden. Een grotere decentralisering veronderstelt bovendien een grotere zelfdiscipline van de bevolking en ook een beter inzicht in de betekenis van een goede ruimtelijke ordening voor het Vlaamse Gewest. Wellicht kan die onontbeerlijke mentale reconversie snel worden op gang gebracht door structuurplanning die best zo spoedig mogelijk op Vlaams zowel als op provinciaal niveau wordt op gang gebracht. Inderdaad, mijnheer de Minister, u moet daarvoor niet wachten tot de hervorming van de wet op de ruimtelijke ordening zal worden gerealiseerd.

De aangelegenheden van een mogelijk gewijzigde planningsmethodiek wordt uitvoerig in de bevoegde commissie besproken. Het debat van deze ochtend bewijst trouwens de noodzaak van zulk een bespreking.

Aldus kom ik tot een volgend punt dat verband houdt met de dorps- en stadsvernieuwing en de weekendverblijven.

Tot de schaarse natuurlijke rijkdommen die Vlaanderen bezit behoren onze bos, natuur-, land- en tuinbouwgebieden. Aantasting ervan betekent verlies van de recreatieve en toeristische waarde die de landelijke gebieden nog bezitten. In dit verband moet er bijvoorbeeld op worden gewezen dat de wilde inplanting van duizende weekendverblijven zware schade berokkend, vooral in de Kempen. De vlucht uit de onleefbare of onleefbaar gewaande steden bedreigt de recreatieve genietbaarheid en zelfs ook de

agrarische leefbaarheid van sommige plattelandsgemeenten.

Omdat wij de ernst hiervan beseffen, staan wij achter een gedurfd beleid inzake stads- en dorpsvernieuwing. Er is immers een grote samenhang tussen de bescherming van de landelijke gebieden en het leefbaar maken van onze dorpen en steden. De Minister heeft een dergelijk gedurfd beleid in het vooruitzicht gesteld. De begroting wijst trouwens in die richting. Wij stellen met genoegen vast dat voor de stads- en dorpsvernieuwing in de begroting in vastleggingskredieten aan gemeenten en aan particulieren werd voorzien voor een totaal bedrag van 600 miljoen frank. Dit is een stijging met circa 50 procent tegenover de drie voorgaande jaren toen de vastleggingskredieten gemiddeld 400 miljoen frank per jaar bedroegen.

Welnu, mijnheer de Minister, ik geloof dat wij uit deze cijfers het beleid kunnen afleiden dat u zich voorneemt in 1983 te zullen voeren.

Door onze zorg voor de leefbaarheid van de steden en van het platteland staan wij achter de idee van de overplaatsing van de onwettig opgerichte weekendhuisjes naar wettelijk erkende en daartoe ingerichte zones, waarbij de kavels voor het plaatsen van deze weekendverblijven zouden kunnen worden verhuurd voor periodes van bijvoorbeeld 9, 18 of 27 jaar, eventueel zelfs bij erfpacht.

Daarom ook juichen wij toe dat ten behoeve van het Grondfonds een bedrag van 100 miljoen frank werd voorzien in de begroting. Ik zeg wel „werd voorzien in de begroting". Maar met groot ongeduld verwachten wij de uitvoeringsbesluiten op het decreet van 16 juni 1982.

— *De heer M. Olivier, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.*

Mijnheer de Minister, wij kunnen niet aanvaarden dat de Vlaamse regering het Grondfonds nog steeds niet zou aanwenden, één jaar na de goedkeuring ervan door de Raad en niettegenstaande de begroting ook vorig jaar reeds de nodige kredieten voorzag.

Geen goede ruimtelijke ordening

De Seranno

zonder grondbeleid. Dit werd tot in den treure herhaald sinds dertig jaar. Het werd als voorwaarde gesteld voor het totstandkomen van de wet van 1962 op de ruimtelijke ordening. De neigingen om woningen op te richten buiten de daartoe bestemde woonzones kunnen slechts worden ondervangen indien binnen de bouwzones bouwkavels tegen een sociaal aanvaardbare prijs ter beschikking worden gesteld. Terloops weze aangestipt dat een analoog grondbeleid trouwens noodzakelijk is ten behoeve van de ambachtelijke bedrijven. Een grond-, beleid werd wel gevoerd bij tienduizenden hectaren voor grote industriële bedrijven, doch voor de eigen ambachtelijke bedrijven was dit in onvoldoende mate het geval.

In de beleidsverklaring voor de Vlaamse Raad bij het aantreden van de Executieve, nu bijna anderhalf jaar geleden, lezen wij : „een sociaal verantwoord grondbeleid is noodzakelijk teneinde kandidaat-bouwers gelegenheid te geven tegen billijke voorwaarden bouwgrond te verwerven voor een eerste eigen woning. Teneinde de openbare besturen in staat te stellen een sociaal grondbeleid te voeren zal de Executieve in verband met de daartoe aan te wenden middelen en methodes ten gepaste tijde voorstellen doen.”

Bijgevolg zijn alle elementen aanwezig om een dergelijk grondbeleid aan te vatten : er is de principeverklaring van de Vlaamse regering bij het begin van 1982 ; er is het decreet van juni 1982 ; en er zijn de middelen, ingeschreven in de begroting.

Wij nemen aan dat wij op dat punt vanwege de Vlaamse regering een positief antwoord mogen verwachten.

Een ander niet onbelangrijk hoofdstuk, dat ook deze ochtend ter sprake kwam, heeft betrekking op de waterbeheersing.

Er dient vooraf gewezen op de gebrekkige toestand van de zogenaamde bevaarbare waterlopen waarvan het beheer nog steeds tot de bevoegdheid van de nationale regering behoort. Dit geldt bijzonder voor de bouwvallige

toestand van de dijken langsheen de Grote en Kleine Nete, doch evenzeer langsheen een aantal grote waterlopen en kanalen elders in Vlaanderen. Mijnheer de Minister, hieromtrent is dringend overleg met het departement van Openbare Werken noodzakelijk. Daar waar de waterbeheersing in de onbevaarbare waterlopen geconditioneerd wordt door de gebrekkige toestand van de zogenaamde bevaarbare waterlopen, is concertatie dringend noodzakelijk. De leden van de Vlaamse Raad zullen trouwens in de komende weken bij de bespreking van de begroting van Openbare Werken zowel in Kamer als in Senaat hierop kunnen wijzen.

De wetgeving op de Polders en Wateringen moet anderzijds worden aangepast om het bestuur ervan efficiënter te maken en ook om de bevoegdheid van deze instellingen uit te breiden.

In Vlaanderen bestaan er polders en wateringen voor een werkgebied van totaal 280.000 hectaren, ressorterend onder de bevoegdheid van 111 Polders en Wateringbesturen. Het komt ons voor dat hun werkgebied in de komende jaren gevoelig zou moeten worden uitgebreid; zulks bij voorrang in die zones, waar voorheen ongeveer 60.000 hectaren ruilverkavelingen werden voltooid. Wateringen zouden moeten worden ingesteld om de nazorg van de verbeteringswerken te behartigen.

Elders zijn er wateronttrekkingen aan de bodem ten behoeve van de waterwinning of ingevolge de uitvoering van grote infrastructuurwerken. Vooral in de Vlaamse zandgebieden waar dergelijke waterwinningen geschieden of waar grote infrastructuurwerken werden uitgevoerd, ontstond een ontreding van de waterhuishouding. Onder andere daarom is een dergelijk beleid van de landinrichting - het woord werd hier deze morgen reeds gebruikt - noodzakelijk. Men moet aan dat woord geen abstracte betekenis verlenen. Daar waar schade aan de bodem werd aangebracht door externe ingrepen dient men herstelmaatregelen te treffen ; onder meer voor watervoorziening van deze gronden, bijvoorbeeld door toevoeging

van bovengronds water uit het kanaalstelsel. Er bestaan hiervan voorbeelden in de Kempen.

Een ander moeilijk punt heeft ook betrekking op de landinrichting, met name de ruilverkaveling. Niemand heeft ontkend dat de structuur van het merendeel der Vlaamse landbouwgebieden gebrekkig is. Wil de Vlaamse land- en tuinbouw het hoofd kunnen blijven bieden aan de concurrentie binnen de Europese Gemeenschap, dan moeten de herverkavelingen in versneld tempo worden doorgevoerd. Wij kunnen daar niet buiten.

De bruto-productie van land- en tuinbouw in Vlaanderen overtreft ruim 100 miljard per jaar en het tewerkstellingseffect in de toeleverings- en de verwerkingsbedrijven is niet te onderschatten. Indien velen van de tienduizenden die betrokken zijn bij het agrarisch productieproces morgen werkloos zouden worden omdat de bedrijven geen concurrentiekracht meer hebben, dan zijn de sociale en economische gevolgen daarvan nauwelijks te overzien.

Mijnheer de Minister, wij wensen hierover zeer duidelijk te zijn. Wij kunnen er niet omheen om een aantal ruilverkavelingen dringend uit te voeren. Wij staan erachter dat deze werken moeten gepaard gaan met maatregelen voor landschapszorg, natuurbeheer, natuurbehoud, recreatievoorzieningen en zo meer. Deze morgen werd hier kritiek geuit omdat in sommige gebieden ruilverkavelingen werden uitgevoerd. Het probleem in het Waasland is precies dat er daar nog geen ruilverkavelingen plaats hadden die tot voorbeeld dienen.

De heer W. Peeters : Dat is niet juist!

De heer J. De Seranno: Mijnheer Peeters, in het Waasland werd er geen enkele ruilverkaveling uitgevoerd. In onze eigen gemeente Kasterlee zijn vijf ruilverkavelingen voltooid. Het is een toeristische gemeente en duizenden fietsers komen uit Vlaanderen naar de Kempen om juist op de wegen in de ruilverkavelingsgebieden een tocht te maken . De landbouwgebieden vormen er een onmisbaar groen tapijt rondom het toeristisch centrum. Het is wellicht een voorbehoed-

De Seranno

middel geweest dat verhinderde dat juist in onze gemeente meer weekendhuisjes zouden worden opgericht. Wij stellen trouwens vast dat willekeurige inplantingen tot stand komen op deze landbouwgronden die economisch voor de landbouw moeilijk bruikbaar zijn wegens de gebrekkige waterhuishouding of onaangepaste kavelinrichting.

Zoals gezegd, in onze gemeente werden vijf ruilverkavelingen gerealiseerd voor een totale oppervlakte van 6.000 hectaren. Bij onze collega Ansons, in de gemeente Wuustwezel, zijn dat twee ruilverkavelingen, samen ook 6.000 hectare groot. In deze gemeenten dienen de reeds tot stand gekomen ruilverkavelingen als voorlichting, waardoor de belangstelling en het vertrouwen van de eigenaars en gebruikers er groter is. Zij zijn ook veel waakzamer over het verloop van dit hele landhervormingsproces.

Het verwondert mij altijd wanneer ik sommige sympathisanten van landhervormingen in Midden- en Zuid-Amerika - en dat zijn wij ook - zich kanten tegen een bescheiden land hervorming in eigen land.

Collega Peeters, ik heb aandachtig geluisterd naar uw uiteenzetting en ik nodig u samen met de commissie uit om een trip te maken in de gebieden waar reeds ruilverkavelingen werden uitgevoerd.

De heer W. Peeters: Dan komt u maar eens naar het Waasland.

De heer J. De Seranno: Ik ben er al geweest.

De heer G. Anthoenis : Het Waasland is echter niet te vergelijken met Limburg.

De heer J. De Seranno: Het Waasland is een zandstreek met golvend reliëf. Dat is een van de redenen waarom de operatie er moeilijk verloopt.

Ik ben verheugd dat dit debat hier vandaag openhartig kan verlopen en ik ben ervan overtuigd dat men in de komende jaren tot een objectiever benadering van deze problematiek zal kunnen komen. Ik moet toegeven dat er een probleem bestaat van voorlich-

ting en van grotere participatie. In dit verband wou ik u vragen, mijnheer de Minister, dat de commissies voor advies die reeds in toepassing van de wet zijn ingesteld geworden, door de administratie wat ernstiger zouden worden genomen. Men consulteert ze al te dikwijls omdat de wet zulks bepaalt, maar men zou ze moeten consulteren omdat de mensen ter plekke iets hebben in te brengen.

De ervaring leert anderzijds dat goed ingerichte landbouwbedrijven en familiale landbouwbedrijven een waarborg zijn tegen landschapsaftakeling; aftakeling die ontstaat zowel door industriële als door niet-familiale bedrijven als door wegwijnende landen tuinbouw. Zo kan men langs de autoweg van Leuven naar Aarschot zien dat de ontredde van de landbouw oorzaak is van een wegwijnend landschap.

Mijnheer de Minister, er is nood aan natuur- en landschapsbeheer in harmonie met de omgevende gebieden. Bijzondere schikkingen dienen opgenomen voor de veiligstelling van het beperkt aantal reservaten dat Vlaanderen nog bezit. Maatregelen moeten worden getroffen om de wet op het natuurbehoud eindelijk na elf jaar - ik was in 1972 verslaggever - uit te voeren. Maatregelen moeten eveneens worden getroffen om de privé-bossen te beschermen waarvan het onderhoud in sommige streken te wensen overlaat. Op 120.000 hectaren in Vlaanderen zijn er nagenoeg 90.000 hectaren privé-bossen, maar versnipperd. Professor van Miegrout heeft een kwarteeuw geleden reeds verklaard dat het nodig is sommige bossen te herverkavelen om de exploitatie ervan economisch rendabel te maken.

Mag ik uw aandacht vragen voor het feit dat in de Kempense sparren- en dennebossen dringend brandbeveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen. Het is inderdaad niet denkbeeldig dat sommige bossen bij een droge zomer zouden uitbranden. Moeten wij dan branden in Australië meemaken om ons ervan bewust te worden dat onze eigen bosgebieden aan gelijkaardige gevaren blootstaan?

Een bosbeleid zal anderzijds doeltref-

fend zijn als waardevolle privé-initiatieven worden aangemoedigd en gesteund. Een degelijker onderhoud en diversificering van de bosbestanden zijn nodig. Op dit vlak moet de Vlaamse regering meer middelen beschikbaar stellen. Dit werd hier reeds deze morgen gezegd. Ik geloof dat het vorig jaar een innovatie was de aankoop van bossen niet verder te zetten maar ieder privé-initiatief te steunen. Deze stelling wordt vandaag ongeveer door iedereen onderschreven.

Ten slotte moet erop gewezen worden dat de meeste landelijke gebieden in Vlaanderen, na uitvoering van reconstructiemaatregelen, dringend behoefte hebben aan meer stabiliteit en aan een zekere fysieke rust om te herstellen van de grote infrastructurele ingrepen en van de stormachtige veranderingen die er zich voordeden gedurende de jongste kwarteeuw, namelijk aanleg autowegen, kanalen, havens, grond- en luchtleidingen, ontgrondingen, industrie- en woonuitbreidingen, waterwinningen, en zo meer. Deze rust is nodig te meer daar wij niet het recht hebben ons patrimonium, op zulk een grondige wijze te veranderen, als dit de jongste 25 jaar is geschied.

Mijnheer de Voorzitter, het beleid inzake ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbeheer zal in de komende maanden in de Vlaamse Raad nog dikwijls ter sprake komen bij de bespreking van een aantal decreten, namelijk het ontwerp-bosdecreet, het decreet op het natuurbehoud, het decreet op landinrichting, het decreet op polders en wateringen, het decreet tot aanpassing van de jachtwetgeving, misschien een decreet op de stads- en dorpsvernieuwing en het decreet dat vandaag nog ter sprake komt houdende de ruiming van onbevaarbare waterlopen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik meen dat de goede verstandhouding en de gespreksbereidheid in deze Raad en in de Commissie laten verhopen dat spoedig een aangepaste wetgeving op deze verschillende vlakken kunnen tot stand komen, zodanig dat de verdere ontwikkeling van Vlaanderen optimaal kan worden gewaarborgd.

De Voorzitter: De heer Desutter heeft

Desutter

het woord.

De heer E. Desutter (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, in de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve van 21 januari 1982 zijn het decreet voor ruimtelijke ordening en het ruimtelijk structuurplan voor Vlaanderen als belangrijkste punten naar voren gebracht. U heeft daar gezegd en ook in de commissie herhaald, mijnheer de Minister, dat het daarbij logisch is de bestaande trappen, met name gemeente, provincie en gewest als uitgangspunt te nemen voor een mogelijk nieuw decreet.

Ter zake heb ik enkele beschouwingen. Ik ben het volledig eens met beleidsplannen op drie niveaus, maar dan ook met een duidelijke verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld het gewest met als instrument het structuurplan en als beleidsorgaan de Vlaamse Raad, de provincie met als instrument het streekplan en als beleidsorgaan de provincieraad en ten slotte de gemeente waar de gemeenteraad bevoegd zou zijn voor het beleidsplan van de gemeente, de bijzondere plannen van aanleg, de verkavelingen en bouwplannen. In deze structuur zal u begrijpen dat ik over het gewestplan niet heb gesproken en dit enigszins vervang door het structuurplan. Voor het gewestplan bestaat immers geen beleidsorgaan.

Het structuurplan Vlaanderen zou in dat geval richtinggevend zijn en niet bodembestemd. Het zou de krachtlijnen bevatten voor het te voeren beleid naar een lager echelon toe. Het structuurplan voor Vlaanderen zou de randvoorwaarden bevatten waarbinnen de streekplannen kunnen ontwikkeld worden.

De streekplannen zouden dan de randvoorwaarden bevatten voor de beleidsplannen van de gemeente die dan op hun beurt de randvoorwaarden bevatten voor de bijzondere plannen van aanleg.

Het beleidsplan van de gemeente zou de krachtlijnen bevatten voor een te voeren gemeentelijk beleid inzake huisvesting, tewerkstellingsgebieden,

recreatie, milieubehoud, stadsvernieuwing, intergemeentelijk en lokaal verkeer, parkeerbeleid en dergelijke meer. Het zou echter geen bodembestemmend plan zijn.

De drie geciteerde beleidstrappen dienen honderd procent verantwoordelijkheid te dragen op hun niveau met telkenmale een adviesplicht ten opzichte van een hogere trap. Zo zou een gemeentelijk beleidsplan bijvoorbeeld geadviseerd worden door het provinciaal beleid met het streekplan als toetsingskader. Het advies zou bindend zijn wanneer het gemeentelijk beleidsplan afwijkt van de randvoorwaarden van het streekplan. Met andere woorden, de autonomie van de gemeenten - u weet dat dit één van mijn stokpaardjes is - moet aan waarde winnen voor zover het lokale aangelegenheden betreft. Het bijzondere plan van aanleg zou kwaliteitscriteria bevatten in de plaats van strikte voorschriften. Het verkavelingsplan daarentegen zou uitvoeringsgericht zijn met gedetailleerde bestemmingen en voorschriften, in deze optiek kan ook de procedure uit het gewestplan strikt vereenvoudigd worden. Het zou een autonome daad zijn van de gemeente met een adviesrecht van een provinciaal orgaan waarbij geen koninklijk besluit of besluit van de Executieve meer vereist is. Uiteraard blijft in dit geval de Commissie van Advies zijn rol spelen wat de inspraak van de bevolking betreft.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om ook even te spreken over de bestaande streekcommissies, over regionale commissies voor advies. Deze zouden mijns inziens veel losser moeten staan van de provinciale directies voor stedenbouw.

Het gaat mijns inziens niet op dat dezelfde ambtenaren, die betrokken zijn bij de adviezen uitgebracht namens het Bestuur van Stedenbouw, ook moeten oordelen over documenten uitgebracht namens de streekcommissies.

Artikel 8 van het koninklijk besluit van 3 juni 1969 zou kunnen gewijzigd worden, ik vraag me af of het provinciaal personeel niet zou kunnen instaan voor de administratie van de streekcommissies.

Ook in beroepskwesties dient trouwens te worden vermeden dat de ambtenaren, behorend tot eenzelfde bestuur, een rol te spelen hebben zowel in de eerste fase als in de beroepsfase.

Mijnheer de Minister, in de commissie werd niet zoveel gesproken over de planschade. Nochtans blijkt uit een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Tongeren dat de gemeenten voor de planschade aansprakelijk kunnen worden gesteld. Ter zake is er echter geen eensluidende opvatting.

Door het aanvaarden van het gewestplan als algemeen plan wordt een gemeente niet van haar verantwoordelijkheid ten opzichte van dat plan vrijgesteld, evenmin als van de daaruit afgeleide eventuele gevolgen voor het al dan niet dragen of meedragen van planschade.

De herziening van een lager plan van aanleg kan voor een gemeentebestuur zware financiële gevolgen hebben. Uiteraard denk ik hier aan de schadevergoeding zoals voorzien in artikel 37 van de wet op de stedenbouw. Dat is althans de visie van de heer René Peremans, stagemester bij het Ministerie van Openbare Werken, van de heer Vanden Borre in zijn „Commentaar op de wet betreffende ruimtelijke ordening en stedenbouw" van de heer Wastiels in zijn „Administratieve handleiding voor ruimtelijke ordening en stedenbouw" en van nog andere eminente personaliteiten.

Deze stelling wordt trouwens ook verdedigd in het advies van 12 oktober 1979 van de Raad van State over het gewestplan voor Brussel.

Een tegengestelde mening gaat ervan uit dat, gezien het gewestplan later werd opgesteld en vastgesteld, een op hoger niveau opgemaakt plan van aanleg impliciet een op lager niveau opgemaakt plan kan wijzigen, en zulks op grond van de hiërarchie van de plannen van aanleg.

Waar de wetgever duidelijk bepaald heeft dat bij tegenstrijdigheid tussen een ontwerp van gewestplan vastgesteld bij ministerieel besluit en een lager plan van aanleg de strijdige voorschriften van het lager plan geschorst

Desutter

zijn, kan het nooit in de bedoeling van diezelfde wetgever hebben gelegen aan een definitief gewestplan, vastgesteld bij koninklijk besluit, een minde-re kracht toe te kennen dan aan een voorlopig ontwerp van gewestplan, vastgesteld bij ministerieel besluit, zodat het gewestplan zou moeten wijken voor diezelfde strijdige voor-schriften van datzelfde lagere plan.

Hieruit volgt dat de bepalingen van het voorafbestaande lagere plan, bij-voorbeeld een gemeentelijk plan van aanleg, automatisch afgeschaft of al-thans impliciet opgeheven zijn door het in werking treden van het hogere plan, bijvoorbeeld een gewestplan.

Deze stelling wordt op haar beurt verdedigd door de heer Haumont, evenals door de heer Roosens in zijn nota over de verhouding tussen gewestplan en gemeentelijke plannen van aanleg.

Wie hierin ook gelijk moge hebben, mijnheer de Minister, toch denk ik dat het dringend noodzakelijk is op dit vlak duidelijkheid te scheppen.

Inzake de coördinatie tussen bouw-vergunning en exploitatievergunning lezen wij in het uitstekend verslag dat als algemeen principe zou gelden dat de bouwvergunning voor een bedrijf pas mag worden afgeleverd nadat de exploitatievergunning werd beko-men.

Sta mij toe ter zake een voorstel te doen, mijnheer de Minister, met name dat beide aanvragen, zowel de bouwaanvraag als de vergunningsaan-vraag, door de kandidaat-ondernemer zouden worden ingediend bij de gemeentelijke overheid die de bouwver-gunning behandelt en die de exploita-tievergunning aan de provinciale overheid zou kunnen overmaken.

Op die manier zouden de termijnen ernstig worden ingekort en zou de in-houd van beide vergunningen qua uit-voering aan elkaar worden gekoppeld.

Aangezien daarenboven ook nogal wat tijd verloren gaat omwille van de onvolledigheid van het aanvraagdossier zou door de gemeenten adminis-tratieve steun kunnen worden ver-

leend bij het opmaken van de aanvra-gen en zou uitleg kunnen worden verstrekt over de aanvraagprocedures.

Artikel 51 van de wet op de stede-bouw bepaalt dat kan worden afgewe-ken van goedgekeurde bijzondere plannen van aanleg onder meer wat de bouwhoogte betreft.

Mijnheer de Minister, ik deel u mee dat deze bepaling door de gevollmachtigde ambtenaren heden niet zo breed wordt toegepast, maar dikwijls zeer restrictief.

Ik vraag mij af of, ingevolge de bespre-kingen in de commissie en uw verkla-ringen, geen nieuwe onderrichtingen kunnen worden gegeven aan de gevollmachtigde ambtenaren.

Een ander probleem, waarmee wij in het bijzonder in West-Vlaanderen worden geconfronteerd is dat van de uitbreiding van bedrijven gevestigd buiten industriële of ambachtelijke zones. Zij mogen niet worden uitgebreid. Het koninklijk besluit dat een beperkte uitbreiding van niet meer dan 20 procent van het volume toe-staat, wordt aangevochten door de Raad van State. Deze kwestie zou door een decreet worden geregeld. Ik dring bijzonder sterk aan op een spoedige regeling.

Heel wat van die bedrijven zouden, ook in de huidige crisisperiode, willen uitbreiden, maar zij worden afgeremd door Stedebouw. Dat is niet gewenst.

Wat de bouwovertradingen betreft herneem ik mijn voorstel om artikel 65 zo te wijzigen dat de gemeenten fis-caal voordeel zouden hebben uit het vaststellen van bouwovertradingen, dat het bedrag van de eventuele boeten zou worden vastgelegd, zodat daarover geen discussie meer kan ont-staan, bijvoorbeeld tienmaal de bouw-taks, en dat deze boeten jaarlijks zouden worden betaald tot de aange-legenheid geregulariseerd is. Ik herhaal dat deze bedragen aan de ge-meentekas zouden moeten toekomen. Dat zou de gemeenten ertoe aanzetten om ter zake wat meer actief te zijn. Nu heeft het voor de gemeen-ten meestal geen zin bouwovertradingen vast te stellen en processen-verbaal op te maken. Daarop volgt dan

een juridische procedure die jaren aansleept.

Aangezien de toestand najaren is ge-consolideerd is het niet steeds wense-lijk de bouwovertrading dan nog te re-gulariseren.

Wat de oprichting van twee bedrijfs-woningen betreft bij bestaande land-bouwbedrijven gebeurt het dat, na grondig onderzoek, het ministerie van Landbouw een gunstig advies geeft, dat ook het kabinet met bepaalde tweede bedrijfswoningen akkoord gaat op enige afstand van het eerste gebouw, maar dat dan de gevollmachtigde ambtenaar, op basis van artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 december 1972, van oordeel is dat het niet kan op basis van het feit dat de woning niet in het bestaande bedrijfs-gebouw is geïntegreerd. Een herzie-ning van het koninklijk besluit van 28 december 1972 is ter zake dan ook ge-wenst opdat uw wens, mijnheer de Minister, en niet deze van de gevollmachtigde ambtenaar zou kunnen worden vervuld.

Tenslotte wil ik in verband met stede-bouwkundige aangelegenheden even de aandacht vragen voor artikel 20 van het koninklijk besluit bij de gewest-plannen. Dit bepaalt dat de overheid mag afwijken van de gewestplannen.

Ik woon in een gemeente waar een bufferzone is die in het gewestplan is vastgelegd en ook in het bijzonder plan van aanleg, waar een nationale Minister aandringt om deze bufferzo-ne te wijzigen in een industriegebied, een havenzone voor containers.

In mijn gemeente is een andere zone voor sport en recreatie, ook vastgelegd in het gewestplan en in een bijzonder plan van aanleg, waar een geacht col-lega, een Vlaams Minister, aandringt om verblijfsrecreatie te scheppen in deze zone voor 400 personen.

Mijnheer de Minister, het blijkt uit arti-kel 20 dat de overheid kan afwijken van het gewestplan. Ik meen echter dat het nooit de bedoeling is geweest ongecontroleerd en ongebreideld zo-maar alles door de overheid te laten toestaan. Ik meen dat zij ter zake het voorbeeld zou moeten geven en arti-kel 20 zeer restrictief moet toepassen

Desutter

en slechts in uitzonderlijke gevallen mag afwijken. Dat zou zeker bijdragen tot meer rechtszekerheid in ons land.

Het is ontgoochelend en ontmoedigend vast te stellen dat, wat de private sector niet kan realiseren, door de overheid kan gebeuren met het verschil dat de private sector het doet met eigen middelen en de overheid het in het algemeen doet met gelden van de gemeenschap, waarmede toch niet moet worden gezaaid.

Inzake de jacht en rivier-visserij lezen wij in de beleidsverklaring dat er gestreefd wordt naar een éénmaking van de reglementeringen in Benelux verband.

Mijnheer de Minister, het heeft mij en andere collega's verheugd dat het aantal ringen die toegekend worden aan de vinkeniersbonden en aan de vogelliefhebbers, verhoogd werd. Ik wil u daarvoor hartelijk danken. Er zijn in onze gewesten ook nog enkele Valkeniers of personen die op een vergunning voor het houden van een havik wachten. Het zijn in ons land de groeperingen van Valkeniers en haviken die de kandidaten voor een dergelijke vergunning voorstellen. Het houden van een valk is een oude en weidelijke vorm van jagen die niet destructief is. Het is een mooie hobby in onze Vlaamse contreien. Maar, het aantal bevoegde houders van een roofvogel is, zoals u hebt gezegd, beperkt tot 25 voor heel het rijk. Wat u niet hebt gezegd, mijnheer de Minister, is dat dit er 18 zijn voor Wallonië en slechts 7 voor Vlaanderen. Ik wil u hier vragen om in de nabije toekomst het aantal vergunningen uit te breiden tot een twaalfstal zodat wij op dit vlak gelijk staan met onze zuiderlijke broeders.

Tenslotte wil ik nog enkele woorden zeggen over de wilde ganzen die aanzienlijke schade aanrichten aan de landbouwgewassen in onze contreien.

In januari en februari 1982 waren er enkele tienduizenden ; in 1983 waren het er wat minder door de weersomstandigheden. Toch werd er heel wat schade aangericht aan de wintertarwe, de gerst en vooral aan de weiden, door

overbegrazing.

Mijnheer de Minister, in alle landen van Europa mag op wilde ganzen worden geschoten, precies om de schade te beperken of te vermijden. In Vlaanderen werd deze jacht verboden. Daar het aantal ganzen sterk toeneemt en ze elders verjaagd worden, is West-Vlaanderen een soort sanctuarium geworden, waar alle ganzen uit de naburige landen zich verzamelen en zich concentreren.

De landbouwers zijn daarover ongerust en wensen niet langer het slachtoffer te blijven van deze toestand.

Mijnheer de Minister, ik heb u gevraagd waarom deze jacht verboden werd, daar waar dit niet het geval is in alle andere landen van Europa. Daarop hebt u geantwoord dat het er geen tienduizend waren, maar enkele duizenden en dat de jacht op ganzen, na advies van de Hoge Jachtraad, verboden werd. U zei eveneens dat de vergelijking met Nederland niet opgaat.

Mijnheer de Minister, ik heb u gezegd dat de ganzen in Nederland worden geschoten en het is nu eenmaal zo dat de wilde ganzen geen grenzen kennen. Zij weten niet waar de grens tussen Nederland en België is, zodat zij de grens overvliegen en in grote getale neerstrijken. Bijgevolg, hoe meer men op de ganzen schiet in Nederland, hoe meer zij bij ons overkomen.

Waar u zegt dat u het advies van de Hoge Jachtraad hebt gehoord, zal dit waar zijn maar, u hebt dit in ieder geval niet gevolgd.

Uit dit advies bleek dat acht leden vóór het jagen stemden en drie leden tegen de opening van de jacht op grauwe ganzen en kolganzen stemden.

De heer J. Pede treedt opnieuw als Voorzitter op.

Mijnheer de Minister, ik vraag dat u in de toekomst meer rekening zou houden met het advies van de Hoge Jachtraad.

Ik heb trouwens ook gevraagd, daar de ganzen in gans West-Europa sterk toenemen en de jacht elders doeltreffend is om de schade te vermijden, of dit bij ons ook niet wenselijk zou zijn.

Daarop hebt u geantwoord dat in de toekomst een beperkte jacht, namelijk een bejaging van inheemse populatie grauwe ganzen, behorende tot oostelijke ondersoort, gedurende een bepaalde periode overwogen zou worden. Daarbij zou u een groot risico aan de teeltschade vermijden.

Ik ben er van overtuigd dat u daarvan - en ook van de andere punten die ik heb aangehaald - werk zult maken. *(Applaus bij de leden van de CVP)*

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

De heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, heeft het woord.

Minister P. Akkermans *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik bedank en feliciteer in de eerste plaats de verslaggever die niet alleen bij het verslag maar ook deze morgen bij de toelichting tot het verslag een bijzonder helder rapport heeft uitgebracht over de besprekingen in de commissie voor ruimtelijke ordening voor uw Raad.

Ik zou dan nu willen antwoorden op de specifieke vragen die werden gesteld.

In verband met de koppeling van de bouw- en exploitatievergunningen heeft de Vlaamse Executieve beslist deze knelpunten te regelen bij decreet. Dit ontwerp van decreet bevat drie luiken : de koppeling van de bouw- en exploitatievergunning, de vergunning voor sommige gebruikswijzigingen, de aanpassing van hoofdstuk III van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen.

De Vlaamse Executieve heeft beslist dit ontwerp-decreet voor advies over te maken aan de Raad van State. Dit is gebeurd.

Momenteel wordt de tekst op punt gesteld in overleg met de kabinetten van de Gemeenschapsministers. Zo wordt de tekst van het ontwerp-decreet nagezien voor coördinatie met de tekst van het voorontwerp tot aanpassing

Akkermans

van het algemeen reglement op de arbeidsbescherming. De tekst van het ontwerp-decreet betreffende de bouw- en exploitatievergunning voor sommige gebruikswijzigingen en de aanpassing van hoofdstuk III worden in één voorstel aan het advies van de Raad van State voorgelegd.

In verband met de bouwovertradingen, mijnheer de verslaggever, wordt volgens de bepalingen van artikel 65 voorzien in twee regelingen waarbij financiële verrichtingen te pas komen. Het betreft de betaling van een geldboete bij de toepassing van de transactie die meestal overeenkomt met tweemaal het bedrag van de gemeentelijke bouwbelasting, zoals voorzien in paragraaf 3 van artikel 65 enerzijds, en het betalen van de méérwaarde wanneer de overtreding afgehandeld wordt volgens de bepalingen van het derde lid van paragraaf 1 van artikel 65 anderzijds.

Voor beide regelingen wordt de betaling gedaan op een speciale rekening van de begroting van de bevoegde Gemeenschapsministers. De gemeente kan dus volgens deze wettelijke bepalingen niet het genot hebben van deze fondsen. Wel valt te overwegen dat in een toekomstig decreet op de ruimtelijke ordening zowel de transactie als de meerwaarde ten goede zou komen aan de gemeenten, mijnheer Desutter.

Ingeval de herstelmaatregel bestaat uit het herstel van de plaats in de vroegere toestand of bij het uitvoeren van aanpassingswerken, wordt hoe langer hoe meer de toepassing gevraagd van de dwangsom. De dwangsom is een boete die wordt opgelegd voor zover de overtreder zelf de opgelegde werken niet uitvoert binnen de door de rechtbank opgelegde termijn. Zowel de gemeenten als de provinciale directeur van stedenbouw kunnen de toepassing vragen van deze dwangsom. Ik herhaal het nog eens, zowel de gemeente als de provinciale directeur van stedenbouw kunnen de toepassing vragen van de dwangsom.

Ingeval de gemeente tevens in het geding komt en de dwangsom vraagt, en deze wordt toegekend, komt deze som

uiteraard ten goede aan de gemeente. Uit de ervaring die inzake de toepassing van de dwangsom vrij recent is, blijkt de dwangsom wel een afdoend middel om de overtreders ertoe te brengen de door de rechtbank opgelegde herstelwerken uit te voeren binnen de gestelde termijn. De voorwaarde is uiteraard dat de gevorderde en toegekende bedragen wel voldoende groot zijn.

Wat het ontwerp van bosdecreet aangaat kan ik aan mevrouw Smet meedelen dat de Vlaamse Hoge Bosraad hieromtrent advies heeft uitgebracht. Het ontwerp wordt thans besproken door de werkgroep van de Vlaamse Executieve. Het definitief ontwerp zal ten spoedigste aan de Executieve opnieuw worden voorgelegd om daarna voor advies te worden overgemaakt aan de Raad van State.

Wat de controverse betreft tussen ruilverkaveling en groenbeleid wens ik de aandacht van de heren Geyselings, Van den Bossche en Vervaeke te vestigen op de volgende punten :

Luidens de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve moet thans bij voorrang worden gestreefd naar een zorgvuldige selectieve aanwending van de middelen volgens de gekozen prioriteiten. Dit houdt onder meer in dat ook de subsidiëringpolitiek in het investeringsbeleid fundamenteel moet worden herzien in hogervermelde richting. Hierbij zal meer dan ooit de nadruk worden gelegd op het sociaal-economisch en het werkgelegenheidseffect.

Aan de prioriteiten van de Vlaamse Executieve, hierin gesteund door de Vlaamse Raad, wordt thans hoofdzakelijk vorm gegeven door heroriëntering naar inbreiding en renovatie. Vandaar bijvoorbeeld de sterk verhoogde kredieten voor stads- en dorpsvernieuwing. Deze beleidskeuze komt tevens ten goede aan de open ruimten en aan het groen, aangezien de druk door uitbreidingsbouw en de daaruitvolgende aftakeling van de open ruimten hierdoor zeer merkbaar wordt verlicht.

De werken in verband met ruilverkaveling en waterbeheersing zijn lang niet zo groenonvriendelijk als soms

wordt verondersteld. Zo worden alle belangrijke waterbeheersingswerken voorafgegaan en begeleid door landschapsecologische studies terwijl de ruilverkavelingskredieten meer en meer ruimte bieden voor landschapsplanning en -ontwikkeling. Tal van in voorbereiding zijnde initiatieven, als structuurplan Vlaanderen, het decreet op de ruimtelijke ordening, het bosdecreet, de aanpak van de landinrichting en dergelijke, gaan in de richting van een grotere bescherming van de open ruimten en van een beter samengaan van openbare en privé initiatieven vooral op het gebied van beheer en bedrijfsvoering.

De aangehaalde vergelijking van de evolutie van de kredieten voor groen en voor ruilverkaveling is op zijn minst onvolledig. Zo werd met betrekking tot het groen geen melding gemaakt van de toelagen voor groenaanleg, de werken voor het groenplan, de werken voor de bossen en voor de bosaanleg en het pakket groen in de ruilverkavelingen. Overigens volstaat het niet de aankoop van groen en bossen in het vooruitzicht te stellen indien de valorisatie niet binnen redelijke tijd kan volgen. Onteigen-

Senator J. De Seranno (CVP), initiatiefnemer voor het decreet-ruiming onbevaarbare waterlopen

Akkermans

nings- en aankoopprocedures en het opzetten van gepaste beheerssystemen vergen veel tijd.

De grote waarde van natuurbehoud en het milieubewustzijn worden beslist niet onderschat. In de geest van de beleidsverklaring wordt daarom op alle mogelijke vlakken betracht die bekommernis in alle nieuwe initiatieven in te bouwen.

Aan de heer Van den Bossche zou ik willen antwoorden in verband met de stads- en dorpsvernieuwing.

Waarom is de verplichting tot het opmaken van een structuurplan in het besluit van 2 juni weggelaten? In het organiek besluit van 15 december 1978 betreffende de tegemoetkoming door het Rijk voor de uitvoering van de stads- en dorpsvernieuwingsoperaties in het Vlaamse Gewest is er inderdaad sprake van een structuurplan. Uit de praktijk is gebleken dat het opmaken van dit structuurplan, zoals beschreven in artikel 3 van het koninklijk besluit van 15 december 1978, een zware opgave was voor de gemeenten en dat de eigenlijke doeltreffende stads- en dorpsvernieuwing hiermede niet geholpen werd. Slechts twee gemeenten hebben bij toepassing van het besluit een erkenning van een herwaarderingsgebied verkregen.

Wij moeten de gemeenten niet verplichten uitgebreide studies te maken, die veel tijd en geld kosten, om tot de afbakening van een herwaarderingsgebied te komen.

Uit de adviezen van de stuurgroep van de stadsvernieuwingcampagne kwam duidelijk naar voren dat de operaties voor stadsvernieuwing een moeilijke opgave vormen voor de gemeentebesturen. De problemen zijn ingewikkeld en de intens menselijke betrokkenheid maken ze delicaat. Dus moeten de gemeenten hierbij alle mogelijke hulp krijgen van de administratie en van alle beleidsinstanties, boven de gemeenten, waarbij ze moeten kunnen rekenen op hun positieve houding en hun doeltreffende werking. Een doeltreffende werking is maar mogelijk door het vereenvoudigen van de procedures en deze zo

klaar en doorzichtig mogelijk te maken. Dit hebben wij nagestreefd bij het opmaken van het besluit van 2 juni 1982, gewijzigd door het besluit van 30 maart 1983. Dit nieuwe besluit op de stads- en dorpsvernieuwing vraagt aan de gemeente enkel een rapport waarin een beleidsvisie, onderworpen aan het advies van de stuurgroep eigen aan het gebied, voor het te herwaarderden gebied wordt geformuleerd.

In de omzendbrief van 19 juni 1982 naar de gemeenten toe is duidelijk gesteld dat dit rapport onder meer zal bevatten: een beknopte maar duidelijke verantwoording van de keuze en de begrenzing van het gebied en een toelichting van de beoogde doelstellingen van de herwaarderingsoperatie en de te volgen werkwijze en aanpak. Het kan bestaan uit kaarten, teksten, foto's en schetsen.

De praktijk heeft thans aangetoond dat door de vereenvoudiging van de procedure, die het erkennen van een herwaarderingsgebied moet voorafgaan, thans reeds tien herwaarderingsgebieden door de Vlaamse Executieve konden worden goedgekeurd en dit na slechts tien maanden toepasbaarheid van het nieuwe besluit.

In verband met de voorgenomen aanpassing betreffende de inrichting en de toepassing van de gewestplannen, wens ik het volgende mede te delen aan de heren de Seranno en Van de Bossche: zoals reeds gesteld in mijn antwoord op de vraag betreffende de koppeling van de bouw- en exploitatievergunning, heeft de Vlaamse Executieve beslist een ontwerpdecreet voor te dragen waarin drie luiken kunnen worden onderscheiden. Eén van die luiken is de aanpassing van het koninklijk besluit van 28 december, inzonderheid hoofdstuk III betreffende de uitzonderingsbepalingen op de gewestplannen. Een ontwerpdecreet wordt, wat de bepalingen aangaande de koppeling van de bouw- en exploitatievergunningen betreft, nagezien op het vlak van coördinatie met een ontwerp tot aanpassing van het ARAB.

Wat de inhoudelijke aspecten van de voorgenomen wijzigingen van het koninklijk besluit van 28 december be-

treft, deze hebben hoofdzakelijk betrekking op de aanpassing van artikel 21 in verband met de zogenaamde „zone-vreemde gebouwen”. Deze aanpassing wordt noodzakelijk geacht omdat, volgens de huidige bepalingen, uitbreiding van bestaande ambachtelijke bedrijven moet beperkt blijven tot 20 procent van het bestaande volume en deze uitbreiding slechts naar aanleiding van verbouwing van de bestaande gebouwen kan worden toegestaan.

De basisgedachte die aan de grondslag ligt van de voorgenomen wijzigingen is gesteund op het principe van een maximale valorisatie van het bestaande gebouwenpatrimonium.

Wat de voorgenomen aanpassing van artikel 23 betreft, zal bij het toepassen van de opvullingsregel rekening worden gehouden met onder andere de feitelijke bebouwingstoestand en de aard van het gebied. Tevens werd, met betrekking tot een afwijkingsmogelijkheid van het bijzonder plan van aanleg of het gewestplan, een vraag om advies gericht aan de Raad van State ten einde hieromtrent duidelijkheid te verkrijgen.

Het verschijnsel van de weekendverblijven is reeds meer dan tien jaar oud. Het is de uiting van een sociale gebeurtenis, met name de verzuchting van de minder-begoeden, meestal stadsmensen, om op het platteland te gaan verpozen. Dit verschijnsel is spontaan gegroeid en in het verleden werd er weinig gedaan om het in goede banen te leiden. Het zou derhalve onmenselijk zijn dit verschijnsel koudweg te regelen door de weekendverblijven zomaar te liquideren. Deze aangelegenheid treft een niet onaanzienlijk deel van de bevolking want 35.000 weekendverblijven betekenen toch 100.000 mensen waaronder bejaarden en kinderen. Ik hoef het niet te benadrukken.

Het is niet alleen mijn uiterste betrachtting de waardevolle gebieden in de gewestplannen veilig te stellen en effectief te valoriseren, maar ik wil ook een menswaardige oplossing vinden voor dit vrij complex sociaal probleem. Het zou verkeerd zijn het probleem vanuit het oogpunt van prioriteiten te benaderen. Gaan de bestem-

Akkermans

mingen in de gewestplannen vóór op menselijke en sociale problemen ?
Wie zal deze prioriteiten bepalen ?

Ten aanzien van deze ingewikkelde problematiek heb ik mijn verantwoordelijkheid genomen en heb niet gewild dat deze aangelegenheid zonder een voorstel van oplossing, hetzij naar de Vlaamse Executieve, hetzij naar de Vlaamse Raad zou worden doorgeschoven. Ik wil dat alleen maar doen nadat ik er zal in geslaagd zijn een menswaardig voorstel, dat realistisch en haalbaar is, vrij concreet uit te werken. Dit voorstel betracht zowel de bestemmingen van de gewestplannen veilig te stellen als een voldoende oplossing te bieden voor de talrijke menselijke en sociale problemen waarmee het verschijnsel van de weekendverblijven gepaard gaat. Het is in deze context dat mijn beleid moet worden gezien.

Wat de specifieke vragen gesteld door de heer Van den Bossche betreft, verwijs ik naar een schriftelijk antwoord. Het is niet mogelijk binnen een kort tijdsbestek deze ingewikkelde materie gedetailleerd te beantwoorden.

Aan de heer De Seranno en Mevrouw Tyberghien deel ik mee dat, wat de waterbeheersing en de huidige polderwetgeving betreft, ik mijn goedkeuring heb gegeven aan een zeer recent initiatief tot aanpassing van de wetgeving op de polders en de wateringen.

Aldus is een werkgroep van start gegaan waarin, naast de administratie voor ruimtelijke ordening en leefmilieu en mijn kabinet, ook de voogdijoverheden zoals de provincies en de diensten van openbare werken en uiteraard ook de polders en wateringen zitting hebben. Het is de bedoeling de desbetreffende wetgeving en reglementen, met andere woorden de instrumenten waarmee moet worden gewerkt, te actualiseren en in te passen in de huidige beleidsvoering op aanverwante terreinen inzonderheid ruimtelijke ordening, ruilverkaveling, dijkenbeleid, natuurbeheer, enzovoort.

Ook zal worden getracht op korte ter-

mijn tot voorstellen te komen in verband met de knelpunten op het vlak van de fiscale aspecten en de bestuurlijke inrichting van de polders en wateringen.

Aan de heer De Seranno, de heer Van Rompaey en Mevrouw Tyberghien wens ik te antwoorden in verband met het grondfonds dat een voorstel van uitvoeringsbesluit van het decreet van 16 juni in onderzoek is en zal voorgelegd worden aan de werkgroep ruimtelijke ordening van de Vlaamse Executieve. Zoals in de vragen lag vervat, zal dit grondfonds in het teken staan van een zeer selectieve aanwending van het beschikbare krediet. Daarbij zal een evaluatie van de consequenties van de huidige zeer grote voorraad niet verkochte uitgeruste kavels worden besproken. Het uitvoeringsbesluit zal echter in de eerste plaats moeten inspelen op de globale beleidsopties inzake inbreiding en het aansnijden van woon- en woonuitbreidingsgebieden. De recente gegevens betreffende de inventarisatie van de bouwgronden en de evaluatie van vraag en aanbod zullen hier mede bepalend zijn. Het ligt in de bedoeling in degelijk geselecteerde projecten een bijdrage te leveren in de grondkosten en aldus een prijsregelend effect te bekomen. Het aan de gang zijnde onderzoek zal echter - en ik wens u te waarschuwen - nog wel een tijdje in beslag nemen.

Aan de heer Vervaeke, wens ik, in verband met zijn vragen over de stadsvernieuwing, het volgende te antwoorden : het aantal groene ruimten gepland per herwaarderingsgebied is afhankelijk van het programma dat door de gemeente wordt vooropgesteld. Het is duidelijk dat de filosofie in ieder herwaarderingsgebied wordt bepaald door de gemeenten in samenspraak met de inspraakgroepen.

Voor het aanleggen van groen in functie van de verbetering van het concreet woonmilieu in deze achtergebleven gebieden zijn de financiële middelen beschikbaar binnen het budget stads- en dorpsvernieuwing. Voor elk initiatief ter zake kan trouwens een subsidie ten belope van 60 procent worden toegekend. Bij het opstellen van de herwaarderingsoperatie

eigen aan de herwaarderingsgebieden wordt steeds rekening gehouden met maximaal aanbrengen van woonruimte. Het aanleggen van groenpleintjes, speelplaatsen en begroeiing van straten en steegjes wordt bij het bepalen van de herwaarderingsoperatie als één van de prioriteiten vooropgesteld.

Wat uw vraag in verband met Groenberg betreft, kan ik u antwoorden dat het kasteelpark gedeeltelijk in 1981 en gedeeltelijk in 1982 werd aangekocht. De dienst van het Groenplan maakt momenteel de nodige plannen en bestekken op om dit park, na aanbesteding van de noodzakelijk werken, opnieuw en zo vlug mogelijk in zijn oorspronkelijke staat te herstellen teneinde het voor het publiek te kunnen open stellen. Zeer dikwijls zijn bouwvallige toestanden en gebrek aan stabiliteit, niet alleen van de gebouwen maar ook van de bomen oorzaak van het feit dat gebieden die werden aangekocht niet onmiddellijk kunnen worden open gesteld voor het publiek.

Aan de heer Geyselings kan ik antwoorden dat de wet op de stedenbouw inzonderheid de bepalingen van artikel 44 onverminderd van toepassing is in natuurgebieden. Inzake de naleving van de gewestplannen verwijs ik naar de toepassing van de dwangsom waarover ik daarstraks heb gesproken en de opsporing en de vaststelling van overtredingen door de bevoegde diensten. Algemene plannen van aanleg en bijzondere plannen van aanleg worden opgevolgd en bij de gemeenten wordt aangedrongen op herziening. Het Bestuur van Stedenbouw volgt deze zaken. De aandacht dient evenwel te worden gevestigd op de financiële gevolgen, onder meer de planschadevergoeding. Ik verwijs in dit verband naar de beleidsverklaring waarin duidelijk werd geformuleerd dat indien planschade moet worden vergoed, het mogelijk is een herstel in nature te bekomen. Binnen dit budget, dat zeer klein is en waarop u allen de aandacht heeft gevestigd waarvoor ik u trouwens zeer dankbaar ben, is het immers niet mogelijk schadevergoedingen ten belope van honderden miljoenen, laat staan miljarden te betalen. Ik waak erover dat het koninklijk besluit van 28 december 1972 in-

Akkermans

zake de toepassing van de gewestplannen niet zal worden uitgehold. Sectoriële decreten kunnen parallel met een facetsgewijze benadering in de ruimtelijke planning worden behandeld. De wet houdende organisatie van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening is voor ruimverkavelingswerken van toepassing. Het besluit betreffende de zogenaamde kleine technische werken is overgezonden voor publicatie in het Belgisch Staatsblad. Voor aankoop van bossen en natuurgebieden worden de beperkte middelen op de meest doelmatige wijze aangewend. Ik verwijs het geachte lid naar het uitvoerig antwoord dat ik in dit verband reeds heb gegeven. Ordonnanceringsvoorstellen voor aankoop kunnen pas worden gegeven na het overlijden van de aankoopakte. Van de 399 miljoen ordonnanceringskredieten uitgetrokken in 1982 werd 324 miljoen werkelijk geordonnanceerd in 1982, wat neerkomt op 81 procent. Het resterende bedrag werd overgedragen naar 1983 en werd gebruikt voor betaling van aankopen. Voor de begroting van 1984 wordt ernaar gestreefd het deel bestemd voor groenen natuurbehoud te behouden of te verhogen, meer bepaald voor de instandhouding en het beheer. Op een bepaald ogenblik zou de vraag wel eens kunnen rijzen of het tekort op de begroting van het Vlaamse Gewest nog dient te worden verhoogd voor de aankoop van groengebieden terwijl aldus in feite het groenareaal niet wordt uitgebreid.

Met de voorbereiding van de begroting 1984 werd evenwel nog niet begonnen. Ik verwacht dat de voorstellen van mijn departement mij binnen enkele weken zullen worden gevraagd.

Overeenkomstig mijn beleidslijn wordt het gebruik van woonuitbreidingsgebieden afgeremd. Ik verwijs daarvoor naar de specifieke verplichtingen die ik heb opgelegd in het fameuze groene boekje waarin duidelijk is vermeld dat geen woonuitbreidingsgebieden kunnen worden aangesneden indien niet tegelijkertijd de behoefte wordt aangetoond om deze woonuitbreidingsgebieden aan te spreken.

Inzake beeksaneringen dien ik op te merken dat deze voorafgaandelijk geëvalueerd worden in een ecologische studie en bij de uitvoering begeleid worden door het verworven ecologisch inzicht.

Aan de heer De Seranno zou ik willen zeggen dat ik met hem akkoord ga dat het beheer van natuur en landschap moet gebeuren in harmonie met de omgeving wat door een gecoördineerde uitbouw van de ruilverkaveling en een planning van de verschillende sectoriële decreten moet worden gewaarborgd.

Inzake de waterbeheersing kan ik het geachte lid de verzekering geven dat het nodige overleg zal worden gepleegd met het Ministerie van Openbare werken teneinde de coördinatie van de werken aan de bevaarbare en de onbevaarbare waterlopen tot stand te brengen.

In verband met de gewestplannen ga ik akkoord dat de rechtszekerheid die de gewestplannen vandaag nog bieden de basis moeten blijven van een degelijk beleid voor de ruimtelijke ordening.

Ik kan eveneens instemmen met het principe dat hier door u werd gesteld in verband met de structuurplanning. Ik dank de Voorzitter en de leden van de Commissie voor de ruimtelijke ordening bij de Vlaamse Raad voor hun positieve medewerking ter zake. Ik geloof, - en de verslaggever zal dat beamen, hij heeft er trouwens op gewezen - dat wij in deze commissie hieraan reeds drie vergaderingen hebben gewijd. Bij deze gedachtenwisseling heb ik mij mogen verheugen over de positieve medewerking. Ik hoop dat wij dit werk in de commissie kunnen voortzetten.

De heer De Seranno heeft de aandacht gevestigd op de stadsherwaardering waarvoor 600 miljoen is voorzien. Ik wil nogmaals herhalen dat de Vlaamse Executieve deze 600 miljoen heeft ingeschreven voor de stadsvernieuwing in vervanging van het budget dat voorzien was voor de aankoop van bossen.

De Vlaamse regering heeft beslist dat er geen aankoop van bossen meer kon

worden gedaan, rekening houdend met de middelen waarover wij beschikken. Door het ter beschikking stellen van de 600 miljoen voor de stadsherwaardering ben ik ervan overtuigd dat zodoende in belangrijke mate de uitbreidingswoede die wij gekend hebben kan afgeremd worden en dat in zeer belangrijke mate natuurbehoud en groenvoorziening kunnen worden hersteld.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de Minister, wanneer u spreekt over de stadsherwaardering zou ik u willen vragen hierbij de dorpssherwaardering te betrekken. Dat facet wordt al te dikwijls vergeten !

Minister P. Akkermans : Het is inderdaad vanzelfsprekend dat het niet alleen gaat om de stadsherwaardering, maar ook over de dorpssherwaardering.

De heer De Seranno sprak eveneens over de ruilverkaveling. Ik zal hierop nader ingaan in mijn antwoord aan de interpellant die over de ruilverkaveling in Sint-Gillis-Waas heeft gesproken.

Aan de heer Desutter zou ik willen antwoorden dat ik akkoord ga met de stellingen die zich steunen op de drie niveaus die hij vraagt voor de beleidsstructuur om te komen tot een dynamische planning. Ik geloof dat het de logica zelf is. Ik kan hem hierin alleen maar bijtreden. Het is trouwens onze bedoeling bij de hervorming van de ruimtelijke ordening de autonomie van de gemeenten op dat vlak te versterken. Ik heb de indruk dat indien wij morgen met de ruimtelijke ordening dichter bij de basis en bij de bevolking willen komen, het vanzelf spreekt dat wij de autonomie van de gemeenten meer ruimte geven.

In verband met uw vragen inzake de planschade kan ik u mededelen dat het Kabinet op dit ogenblik een nota opmaakt om over deze aangelegenheid de door u gevraagde duidelijkheid te brengen.

Ik geef toe dat dit een ingewikkelde toestand is en dat de nodige jurisprudentie dient verzameld te worden om dan een globaal advies te vragen aan

Akkermans

de Raad van State.

Ik bereid een nota voor ter zake die ik aan de Vlaamse Executieve zal voorleggen.

Coördinatie, bouwvergunning en exploitatievergunning. Bij het begin van mijn uitzetting heb ik in antwoord aan mevrouw Smet de aandacht daarop gevestigd. Ik meen dat wij kortelings tot een oplossing zullen komen.

Er was dan een vraag in verband met het fiscale voordeel van de gemeenten.

Het is inderdaad zo dat de gemeenten een fiscaal voordeel zullen bekomen. Ik hoop dat de gemeenten initiatieven zullen nemen om maatregelen te treffen en op te treden in plaats van soms oogluikend toe te zien bij overtredingen.

De heer E. Desutter: Mijnheer de Minister, in mijn uitzetting heb ik u gezegd dat de meeste gemeenten in dat verband ontmoedigd zijn. Maar wat betreft de dwangsom zijn er niet zoveel rechtbanken akkoord om deze toe te passen.

Minister P. Akkermans: De laatste zes maanden passen de rechtbanken de maatregel inzake de dwangsom toe. Ik geef toe dat het nog niet zo een lange periode is, maar ik heb wel de indruk dat de laatste zes maanden het opleggen van de dwangsom in belangrijke mate wordt toegepast. Maar zoals u weet is er de scheiding van de machten.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wil thans een antwoord verstrekken op de interpellatie van de heer Peeters in verband met de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas.

Ten titel van inleiding wil ik de interpellant erop wijzen dat het begrip "gedwongen ruilverkaveling" mij onbekend is.

Mijnheer Peeters, de wetgeving heeft in het verleden twee types van ruilverkaveling voorzien : de ruilverkaveling in der minne en de ruilverkaveling uit kracht van wet.

Gedwongen ruilverkaveling hoort thuis in straatpamfletten, maar niet in deze vergadering. Het is mij bekend dat van diverse zijden wordt aangedrongen op een kosten-baten-analyse ter motivering van de ruilverkaveling. Aan al diegenen die enige twijfel koesteren inzake het nut van de ruilverkaveling, wil ik de raad geven het terrein te betreden. Dit zal hen ervan overtuigen dat de ruilverkaveling een stimulans betekent voor vele gewesten. Gebieden die wegwijnden kenden op enkele jaren tijd een explosie van nieuwe initiatieven.

Op vragen dienaangaande heb ik in het verleden reeds herhaalde malen geantwoord. Sommigen zijn er zich niet van bewust wat ruilverkaveling betekent als humaniseringsproces voor de landbouwarbeiders.

Dat wordt onderschat. U moet in uw streek gaan kijken om u rekenschap te kunnen geven van hetgeen er allemaal gebeurt. Niettegenstaande het nut van de reeds uitgevoerde projecten evident is werd niettemin een grondige, wetenschappelijke kosten-batenanalyse uitgevoerd door de Rijksuniversiteit van Gent. Alhoewel het duidelijk is dat deze investeringen niet alleen de landbouw ten goede komen maar ook een reeks baten tweebrengen voor andere besturen en voor de bevolking in haar geheel, werden hierbij alle kosten ten laste gelegd van de landbouwsector. Daarenboven werd uitgegaan van de veronderstelling dat de jaarlijkse onderhoudskosten constant bleven terwijl deze kosten, wegens de grondige vernieuwing van wegen en waterlopen, gevoelig verminderen. Het rendement werd berekend volgens twee criteria : de verhouding van de jaarlijkse baten ten opzichte van de investeringen en hier wees de studie een netto-rendement aan van 6,7 procent. Bij de methode van de interne rentevoeten, dit wil zeggen de bepaling van de rentevoet die dus de verdisconteerde cash-flow gelijk maakt aan nul, was het bekomen resultaat 5,2 procent. Beide rendementen zijn van inflatie gezuiverd. Indien met de inflatie wordt rekening gehouden, dan bekomen we een actueel rendement dat ruimschoots hoger ligt. Alhoewel dit rendement meer dan behoorlijk is

werd het omwille van de nadelige uitgangshypothese kunstmatig gedrukt. Ten einde een nog juistere beoordeling van deze investeringen te kennen heb ik de Rijksuniversiteit van Gent een nieuwe studie toevertrouwd waarbij niet alleen zou worden rekening gehouden met de bedrijfs-economische baten maar ook met de overige directe en indirecte baten.

Wat de samenhang tussen de ruilverkaveling en de landinrichting betreft kan ik onderschrijven dat de landelijke en de agrarische gebieden naast hun landbouwfunctie ook nog andere functies hebben. Het is echter evenzeer juist dat er bij de afweging van de prioriteiten voorrang dient gegeven aan de belangen van hen die er hun brood verdienen boven de belangen van hen die zich ontspannen. Via het in 1978 ingevoerde landschapsplan zijn natuur- en landschapszorg in elk geval ook medebepalende factoren geworden bij de ruilverkaveling. Op basis van een inventarisatie en een evaluatie van de landschapselementen en de waardevolle ecotopen worden structuur en landschapsontwikkelingsplannen opgemaakt die als richtplan dienen voor de ruilverkavelingsverrichtingen. Daarbij wordt de repercussie van de cultuur-technische werken afgewogen tegenover de diverse belangen die aanspraak maken op de landelijke ruimte.

In verband met de informatie-inspraak en participatie kan ik u garanderen dat de ruilverkaveling de enige ingreep van de overheid is die met zoveel inspraak gepaard gaat. Deze inspraak is wettelijk gewaarborgd en bij iedere belangrijke fase wordt iedere betrokkene individueel op de hoogte gebracht en krijgt hij de kans inlichtingen in te winnen en zijn bezwaren kenbaar te maken. Het is mij niet volledig duidelijk op welke wijze de inspraakprocedures nog gevoelig zouden kunnen worden verbeterd.

De stelling van de interpellant in verband met de ruilverkaveling Meerdonk kan ik niet bijtreden en dit om volgende redenen : deze ruilverkaveling is niet grootschalig; de gemiddelde oppervlakte per gebruikskavel is kleiner dan 1,4 hectare; de infrastructuur is er verre van goed ; de ontsluiting via harde wegen is zodanig ge-

Akkermans

brekig dat op het gebied van het gebruik 27,7 procent van de grondstukken volledig zijn ingesloten en 22,3 procent aan niet verharde losse wegen zijn gelegen. Bijgevolg zijn 50 procent van de gebruikskavels niet behoorlijk ontsloten en voor de eigendommen belooft dit zelfs 91 procent. Het opmaken van een individuele kosten-batenanalyse zou in dit geval tijd- en geldverlies hebben betekend.

De kenmerken van de infrastructuur van het gebied wijzen op dusdanige gebrekkige toestanden dat de uitvoering van een ruilverkaveling niet alleen nuttig bleek, maar zelfs prioritair was. Het is evident dat het ruilverkavelingscomité Meerdonk geen rekening kan houden met een decreet op de landinrichting zolang dat niet bestaat. Intussen is het echter ondenkbaar dat wij in afwachting van de goedkeuring van het decreet werkloos zouden toezien en de structuren van de Vlaamse landbouw zouden laten verkommeren. De huidige wet biedt al talrijke mogelijkheden. Het ruilverkavelingscomité is een multidisciplinair team waarin naast de vertegenwoordigers van officiële landbouworganen, ambtenaren zetelen die benoemd zijn op voordracht van diverse Ministers waaronder deze bevoegd inzake ruimtelijke ordening, natuurbehoud, monumenten en landschappen. Op deze wijze kunnen alle belangen aan bod komen. Wat de totstandkoming van deze ruilverkaveling betreft kan ik meedelen dat zowel een voorstel van 50 hectare door u vermeld, als een project van 9.000 hectare mij totaal onbekend zijn. Er is de ruilverkaveling Meerdonk met een oppervlakte van 1.704 hectare en de geplande ruilverkaveling Sint-Gillis-Waas met een oppervlakte van circa 1.400 hectare. In verband met dit laatste moet evenwel nog een verslag worden uitgebracht door de coördinatiecommissie zoals artikel 63 van de wet van 11 augustus 1978 voorziet. De wet bepaalt dat tot onderzoek naar het nut van een ruilverkaveling kan worden beslist ofwel ambtshalve ofwel na aanvraag van minstens 20 belanghebbenden. In onderhavig geval werd de wet stipt nageleefd, wat mijns inziens noch ondemocratisch noch anti-democratisch is.

Er werden inderdaad klachten ingediend in verband met eventuele procedurefouten. De Raad van State heeft deze klachten echter als ongegrond afgewezen. De diagnose van de interpellant in verband met de voorlichting en informatie is niet gespeend van enige vooringenomenheid. Tijdens de voorbereiding van de ruilverkaveling Meerdonk werden niet minder dan 10 voorlichtingsvergaderingen en bezoeken georganiseerd waaraan mijn diensten hun medewerking verleenden. De houding en reacties van bepaalde personen en groepen waren soms zo brutaal dat van een efficiënte voorlichting weinig terecht kwam. Daarenboven werd doelbewust een leugencampagne gevoerd en werden in de streek meerdere daden van vandalisme gepleegd. Ik vind het in elk geval ongehoord dat talrijke pogingen van mijn diensten om een objectieve informatie te brengen gedoodverfd werden als gemanipuleerde propagandavergaderingen. Het dossier betreffende het onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling is volledig. De berichten betreffende het verdwijnen van een honderdtal handtekeningen is een puur verzinsel. Er werd inderdaad een beroep gedaan op bescherming door de Rijkswacht. Het is immers een democratische plicht van de overheid haar ambtenaren te beschermen tegen bedreigingen van personen die er niet voor terugdeinzen geweld te gebruiken ondanks het feit dat het gaat om de uitvoering van wettelijke beslissingen. Milieugroeperingen, hoe waardevol soms hun activiteiten ook mogen zijn, dragen geen enkele verantwoordelijkheid. De ruilverkaveling wordt uitgevoerd door het ruilverkavelingscomité samengesteld uit de officiële vertegenwoordigers van diverse belangengroepen. Op deze wijze is een multidisciplinaire benadering gewaarborgd. Het is onjuist te beweren dat de gemeenteraad voor schut werd gezet. Van in het begin werd de gemeente betrokken bij het project. Het dossier van de geplande werken werd niet behandeld op de zitting van 18 februari 1983. Dit dossier werd maanden geleden met de gemeente besproken. Op 18 februari 1983 kwam echter het dossier ter sprake betreffende de wijzigingen aan het openbaar domein.

Door het ruilverkavelingscomité werd aan de gemeente een toelage van 20 procent gevraagd voor de reeds aanbesteede werken.

Bij gemeenteraadsbeslissing van 3 maart 1983 werd een tussenkomst van 10 procent toegezegd, hetzij 6.850.000 frank. Door deze tussenkomst heeft de gemeente haar mogelijkheden niet beperkt maar aanzienlijk verruimd. Inderdaad, voor een uitgave die slechts één tiende van de kostprijs bedraagt, ontvangt de gemeente een aanzienlijk verbeterd patrimonium van buurtwegen en waterlopen.

Mijn besluit is dan ook, waarde collega, dat het ruilverkavelingscomité-Meerdonk, in het belang van de lokale bevolking, zijn opdracht onverwijld verder dient uit te voeren.

Aan de Raad vraag ik dat hij zich zou aansluiten bij de goedkeuring van de commissie Ruimtelijke Ordening, die deze begroting heeft goedgekeurd. (*Applaus bij de CVP en de PW*)

De Voorzitter : De heer Hugo Van Rompaey heeft het woord.

De heer H. Van Rompaey (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, met aandacht hebben wij geluisterd naar het zeer gedetailleerde antwoord van de heer Minister.

Mag ik evenwel terugkomen, mijnheer de Minister, op uw antwoord betreffende de problematiek van het Grondfonds. Vooreerst heb ik moeilijkheden met de timing. Uit de uitzettingen van collega's, mevrouw Tyberghien-Vandenbussche en de heer De Seranno, en van mijzelf, is wel voldoende gebleken dat wij met heel veel ongeduld dit probleem aan de orde hebben willen brengen, in de verwachting dat over enkele weken hierover duidelijkheid wordt geschapen. Het decreet zelf bestaat inderdaad reeds een tijdje, bijna een jaar. Ik hoop dat de voorziene termijn niet in dezelfde orde zal worden begrepen. Met andere woorden, wij vragen, maar zeer uitdrukkelijk, dat de begroting 1983 zal toelaten op dit vlak initiatieven te nemen.

Ten tweede, wat de inhoud betreft,

H. Van Rompaey

maakt het ons ten zeerste ongerust dat, bij het uitzoeken van een selectieve aanwending van het budget, voorbij zou worden gegaan aan wat wij fundamenteel hebben willen aanvoeren, met name het gegeven dat uiteindelijk de gemeentebesturen meestal langs een intercommunale werking, vooral in het voorbije decennium, op een zeer dynamische en verdienstelijke manier hebben gewerkt aan het sociaal grondbeleid, inbegrepen de zeer gunstige urbanistische impact van dien.

Mag ik uw aandacht erop vestigen dat al deze realisaties, en ook de huidige reserve, een voorbereiding zijn geweest op de bewuste inbreiding. Al deze kavels liggen bijna in het gebied van de beoogde inbreiding. Welnu, vanzelfsprekend mogen wij verwachten dat - en ik herhaal wat daarstraks werd gezegd - ook de Vlaamse regering een inspanning wil doen om die bewuste reserve aan gronden, die dan morgen de sociale woningbouw opnieuw zal mogelijk maken, in stand te houden.

Ik hoop, mijnheer de Minister, dat aan dit probleem dit jaar, en nog liefst vóór het reces, een duidelijke uitvoering wordt gegeven.

De Voorzitter : De heer Dhoore heeft het woord.

De heer L. Dhoore : Mijnheer de Minister, ik was gelukkig met uw antwoord aan collega Desutter. Op het vlak van de rechtszekerheid is het goed deze plannen in stand te houden. Tijdens de voorbereiding werd gezegd dat de geldigheidsduur - dit staat niet in de wet ingeschreven - wellicht best tussen de vijf en de tien jaar zou gesitueerd liggen. Het eerste gewestplan werd in augustus 1976 ondertekend. Het was dit van Mechelen. Nadien zijn de andere gevolgd. Voorziet men vanaf nu al dan niet de voorbereiding voor de herziening van de gewestplannen ?

De Voorzitter : De heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud heeft het woord.

Minister P. Akkermans : Mijnheer de

Voorzitter, collega, er is niet formeel sprake van een herziening van de gewestplannen, maar wij zijn de mening toegedaan dat het op gang brengen van de structuurplannen die een dynamisch instrument zouden kunnen zijn, aanleiding kan geven tot correcties van de gewestplannen naar gelang de behoeften van de bevolking.

De Voorzitter: De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Minister, ik wens erop te wijzen dat ik u niet geïnterpelleerd heb over „dé" ruilverkaveling. De ruilverkaveling is een idee waarachter de Volksunie steeds heeft gestaan. Zij heeft samen met de andere partijen het wettelijk instrumentarium van de ruilverkaveling steeds gestemd. Ik heb u geïnterpelleerd over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Meerdonk.

De „gedwongen" ruilverkaveling is wellicht een woord dat meer tot de verbeelding spreekt van de betrokkenen. Ik kan u verzekeren dat men de idee van de gedwongen ruilverkaveling zeer goed kent in het Waasland.

Ik had graag van u geweten wat het verschil is tussen de door mij genoemde gedwongen ruilverkaveling en de aanvankelijk aangevraagde vrijwillige ruilverkaveling waarmee het ganse project is gestart, met name het oorspronkelijk aangevraagde ruilverkavelingsplan in blok 1, dat inderdaad zandig is, mijnheer De Seranno. Ik wil u er evenwel aan herinneren dat het hier om een poldergebied gaat. Ik zal u eens komen bezoeken in uw ruilverkavelingsgebied in de Kempen en dan komt u met mij eens wandelen door de infrastructuur die u toch nogal pejoratief heeft voorgesteld, mijnheer de Minister. Ik denk dat u hoofdzakelijk doelt op blok 1, waar inderdaad een duidelijke indicatie voor ruilverkaveling bestaat.

Mijnheer de Minister, u heeft mij niet geantwoord op de vraag waarom men in dit gedeelte, blok 1, waar aanvankelijk de ruilverkaveling is aangevraagd, niet met de ruilverkaveling start, terwijl men dit wel doet met het groot-schalige gebied 2, gelegen op het

grondgebied Meerdonk. Daar hebben wij wel te doen met een infrastructuur en met een schaal die duidelijk de andere agrarische gebieden overschrijdt. Het bestaat wel uit kavels tussen één en twee hectaren.

U heeft in uw betoog eigenlijk aanvankelijk beaamd wat ik in mijn inleiding duidelijk had gesteld. Ik ben wel vóór ruilverkaveling, maar dan volgens duidelijke wetmatigheden die ik trouwens uit heel wat van uw eigen teksten en teksten van uw kabinetleden heb gehaald. De Volksunie staat daar trouwens achter.

U heeft niet geantwoord op de drie fundamentele opwerpingen. Mijn eerste bemerking ging over de kosten-batenanalyse. Eenieder die betrokken is met de problematiek van de ruilverkaveling weet dat de studie van de RUG ten zeerste gecontesteerd wordt en eigenlijk niet geldt voor de vijf verschillende blokken zoals zij geconcipeerd zijn. Men kan daar eindeloos over discussiëren.

Een tweede belangrijke zaak is dat de landinrichting in zijn multifunctionele benadering hier uiteraard niet aan bod kan komen. Het is een zeer duidelijke vaststelling dat het een agrarisch project is waar op dit ogenblik louter agrarische prioriteiten gelden. Dat blijkt ten andere uit de samenstelling van het ruilverkavelingscomité.

Betreffende uw antwoord aangaande de inspraak- en participatieprocedure kan ik u melden dat ik enkele van die informatievergaderingen heb bijgewoond. Misschien was er wel bereidwilligheid vanwege bepaalde technici, maar die hadden toch niet de nodige ervaring om met de betrokken landbouwers te spreken en hen tot een positieve benadering van het principe van de ruilverkaveling te stimuleren.

Hierbij herinner ik u aan de verschillende procedurefouten, zoals de 1835 handtekeningen waarmee nooit rekening gehouden werd.

Minister P. Akkermans: Ik heb gezegd dat die handtekeningen door de Raad van State werden geklasseerd, mijnheer Peeters.

De heer W. Peeters: Het gaat hier over

W. Peeters

de klacht in verband met de twee kavels waarover het advies van de auditeur uiteraard vernietigend was, maar dat niet gevolgd werd door de Raad van State.

Minister P. Akkermans : Voor mij geldt het advies van de Raad van State en niet het advies van de auditeur.

De heer W. Peeters : Het is een ganse „puzzel“ van problemen. Uiteindelijk, mijnheer de Minister, hebt u ook niet geantwoord op hetgeen ik gezegd heb over de wijze waarop de gemeente Sint-Gillis-Waas inderdaad voor schut wordt gezet. Wanneer men vaststelt dat een gemeente adviezen moet uitbrengen over werken en klachten, die in theorie nog moeten behandeld worden, hoewel de bedragen reeds zijn uitgetrokken en de aanbestedingen reeds zijn geschied, moet u mij eens zeggen wat de waarde is van een dergelijk advies. Nochtans is dat tijdens de gemeenteraadszitting van 12 februari laatstleden duidelijk gebeurd. Het gemeentebestuur heeft toen alleen maar kunnen Ja knikken over ettelijke miljoenen die het toekomstig beleid van de gemeente Sint-Gillis-Waas gedurende de eerstvolgende jaren ten zeerste zullen hypothekeren.

Uiteindelijk zal het wat de planologie betreft, om 9.000 hectaren gaan, uitgaande van de aanvankelijke 50 hectaren. Indien ik goed ben ingelicht, gaat het uiteindelijk toch om een vijftal blokken met een gezamenlijke oppervlakte van 8.991 hectaren, dus ongeveer 9.000 hectaren.

Wanneer wij hetgeen op het huidig ogenblik voor het eerste blok op de gemeentelijke begroting moet uitgetrokken worden extrapoleren, kan ik u verzekeren dat, zonder enige kans voor inspraak of advies, de financiële middelen voor de eerstvolgende vijf a zes begrotingen van de gemeente Sint-Gillis-Waas nagenoeg uitgeput zullen zijn door een gedwongen ruilverkaveling, een woord dat u misschien niet zo graag hoort, mijnheer de Minister, maar dat voor de betrokkenen toch wel meer tot de verbeelding spreekt.

Minister P. Akkermans: Ik moet u zeggen, geachte collega, dat ik tijdens mijn laatste bezoek aan dat gebied ook de burgemeester van die gemeente heb bezocht en dat ik helemaal niet de indruk had dat men mistevreden was.

De heer W. Peeters : Dat is geen referentie, mijnheer de Minister. (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking van de uitgavenbegroting 1983 gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. De Seranno c.s. houdende de ruiming van onbevaarbare waterlopen - 30 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking

De Voorzitter: Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer De Seranno c.s. houdende de ruiming van onbevaarbare waterlopen.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbusche, die in de plaats van de heer Lavens als verslaggever optreedt, heeft het woord.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbusche, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, dit is een voorstel van decreet dat door de Commissie voor ruimtelijke ordening met grote aandacht werd onderzocht en besproken. Daaruit zijn verschillende wijzigingen gegroeid die uitvoerig te lezen staan in het verslag van de hand van onze ex-collega, de heer Lavens.

Toch zal het wellicht nuttig zijn zeer beknopt de essentie van het voorstel en de doelstelling ervan te situeren voor deze hoge vergadering, die meteen de nodige informatie kan inhouden om uw vertrouwen aan het werk van de commissie door stemming te geven.

Het gaat hier over een materie die tot nog toe geregeld was door de wet van 28 december 1967 en wel gewijzigd bij de wet van 23 februari 1977. De praktijk bij de toepassing van de ruiming van onbevaarbare waterlopen heeft echter verschillende problemen aan het licht gebracht die door dit nieuwe voorstel moeten ondervangen worden.

Over de noodzakelijkheid van de ruiming zelf, is iedereen het eens gezien de optimale afvoercapaciteit moet verzekerd worden, zeker in periodes van wateroverlast, waar wij allen zeer recente herinneringen hebben aan de zomer van 1980.

Bij de uitvoering zelf is het zo dat de aangelanden van de betrokken waterlopen de uit de bedding van de waterloop opgehaalde voorwerpen en ruimingsprodukten op hun gronden moeten laten plaatsen en volgens de reeds geciteerde wet was er hier geen vergoeding verschuldigd, hoewel dit vaak over een grote breedte gebeurde en meestal jaar na jaar op die oeverstrook gebeurde, waar er het minst hindernissen waren.

Dit was logisch steeds dezelfde plaats. Dus altijd werden dezelfde aangelanden geacht de lasten hiervan te dragen en u weet dat zij voor de verwijdering zelf dienen in te staan.

In agrarische gebieden is dit bijzonder storend en nadelig voor de normale uitbating van de landbouwgronden. Daarbij komt het niet denkbeeldig nadeel van mogelijke vergiftiging of schade, daar er meer en meer baggerspecie gestort wordt die van industriële of huishoudelijke oorsprong is.

Zo is het de bedoeling van dit voorstel dat de lasten gespreid zouden worden en dat er controle zou bestaan op de ruimingsspecie of zij al dan niet schadelijke produkten bevat. Zo wordt ook in het nieuw artikel 4 bepaald dat de produkten van de ruiming gelijkmatig over beide oevers moet gebeuren en bij vaststelling van schadelijke produkten, die op kosten van de overheid moet worden verwijderd.

Zo bereikt men een rechtvaardiger verdeling van de lasten die tot nog toe veelal alleen op de rug van de land-

Tyberghien-Vandenbussche

bouwers werd geschoven, een last die de gemeenschap zou moeten dragen, gezien iedere bevolkingsgroep hier de „genieter“ is.

Zoals u bij het nalezen van het boeiend verslag zult opmerken is het voorstel van decreet grondig besproken en veel gewijzigd. Het werd eenparig door uw commissie goedgekeurd.

Mogen wij u vragen dit nu te bekrachtigen? (*Algemeen applaus*)

De Voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik dank de verslaggever en ook de leden van de Commissie die aan de bespreking van dit voorstel van decreet meerdere vergaderingen hebben gewijd.

Ik wil ook de dienstdoend Voorzitter van onze Commissie, de heer Desutter, danken voor het geduld waarmee hij de moeilijke technische bespreking heeft geleid. Maar ik breng ook hulde aan de inbreng en aan het werk dat in de Commissie door onze collega verslaggever, oud-minister Lavens werd verzet.

Ik moge erop wijzen dat Vlaanderen 12.000 kilometer onbevaarbare waterlopen telt. Om juist te zijn, 11.870 kilometer. Daarvan zijn er in eerste categorie 1.000 kilometer, waarvan het onderhoud ten laste is van het Vlaamse Gewest. Een tweede categorie van 6.000 kilometer is ten laste van de provincies en de derde categorie met 5.000 kilometer behoort tot de bevoegdheid van de gemeenten.

Het voorliggend voorstel van decreet brengt naar ons oordeel twee belangrijke verbeteringen aan de wet van 28 december 1967 op de onbevaarbare waterlopen.

Ten eerste, de ruimingsprodukten zullen voortaan, zoals mevrouw de verslaggever heeft gezegd, in gelijke mate moeten worden verspreid over beide oevers. Op dat vlak hebben wij tot nu toe een zekere willekeur gekend vanwege sommige aannemers

die de gemakkelijkste kant van de waterlopen namen en bijvoorbeeld niet deze oevers waar ingevolge stedenbouwkundige overtredingen hinderen waren geplaatst.

Collega Vervaeke heeft er mij nog op gewezen dat, naar aanleiding van een bezoek dat de Commissie aan Limburg heeft gebracht, voorbeelden werden aangehaald waarbij de waterlopen aan één zijde werden beplant, meestal aan de Zuidkant, om aldus de begroeiing van de waterlopen af te remmen. De praktijk zal moeten bewijzen of dit de aangewezen techniek is.

Nochtans, voorbeelden uit Limburg en ook uit het buitenland, meer bepaald uit Duitsland en Nederland, waar men taluds van onbevaarbare waterlopen beplant met elzen, tonen aan dat deze beplantingen meestal gebeuren waar de eigenaar aan beide oevers dezelfde is.

Een tweede nieuwigheid en voordeel in dit decreet is dat de schadelijke produkten zullen moeten worden verwijderd. Deze schadelijkheid kan van fysische, bijvoorbeeld glas of ijzer, dan wel van chemische aard zijn, bijvoorbeeld giftige produkten.

Mijnheer de Voorzitter, het weze mij toegelaten de leden van de Commissie en speciaal verslaggever Lavens te danken omdat zij zoveel aandacht aan dit voorstel hebben willen besteden en ook omdat zij het eenparig hebben goedgekeurd, wat ik ook durf verwachten van de Vlaamse Raad. (*Algemeen applaus*)

De Voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toe-

lichting)

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter: Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983.

Aangezien de hoofdelijke stemmingen voor 16 uur werden aangekondigd en het inmiddels 16 uur is geworden, zullen wij onmiddellijk over de verschillende artikelen en amendementen stemmen.

De tekst aangenomen door de Commissie wordt als basis voor de bespreking genomen. Deze is als volgt geformuleerd.

KREDIETEN VOOR DE LOPENDE UITGAVEN (TITEL I) EN VOOR DE KAPITAALUITGAVEN (TITEL II)

Artikel 1

Voor de uitgaven met betrekking tot de werkingskosten van de organen en de diensten van de Vlaamse Gemeenschap worden voor het begrotingsjaar 1983 kredieten geopend ten bedrage van :

(in miljoen frank)

	Niet-gesplitste kredieten	Gesplitste vastlegingskredieten	kredieten ordonnancingskredieten
Titel I Lopende uitgaven	4.615,8	220,0	220,0
Titel II Kapitaaluitgaven	82,4	-	-

Die kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de bij dit decreet gevoegde tabel en worden aangeduid met code 01 in de vijfde en zesde stand van het artikelnummer.

Geen opmerkingen? —

Aangenomen.

Artikel 2

Voor de uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de bevoegdheden haar verleend bij artikel 59bis van de Grondwet, worden voor het begrotingsjaar 1983 kredieten

Voorzitter

geopend ten bedrage van :

(in miljoen frank)

	Niet-ge-splitste kredieten	Gesplitste vastleg-gingskredieten	kredieten ordonnancings-kredieten
Titel I Lopende uitgaven	29.017,0	16,0	16,0
Titel II Kapitaaluitgaven	4.065,4	1.605,0	1.492,1

Die kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de bij dit decreet gevoegde tabel en worden aangeduid met de code 02 in de vijfde en zesde stand van het artikelnummer.

Bij artikel 2 zijn er verschillende amendementen. Wij zullen aanvangen met de amendementen op de tabellen.

Vooreerst is er een amendement uitgaande van de Executieve :

B. TABEL

Titel I - Lopende Uitgaven

Sectie 39 - Jeugdvorming
Hoofdstuk III - Inkomensoverdrachten aan andere sectoren
Inkomensoverdrachten aan gezinnen

Artikel 33.27.02 (nieuw) - Toelage aan het centrum voor positieve aanwending.

Het nieuwe ingeschreven krediet van „1,0 miljoen frank" zoals het gestemd werd in de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, weglaten.

(Weglating van een krediet van 1,0 miljoen frank)

Vraagt nog iemand het woord ? De heer De Grève heeft het woord.

De heer L. De Grève (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, ik heb het woord gevraagd bij dit eerste subartikel maar mijn verklaring gaat in feite over het geheel van de door de Executieve ingediende amendementen op de tekst en de tabellen aangenomen door de Commissies.

Mijnheer de Voorzitter, onze fractie

wenst geen tweede crisisbesluit tot stand te zien komen in verband met de bibliotheken. Wij menen dat de gemeenten reeds voldoende geconfronteerd zijn met een eerste crisisbesluit van 1982 in een materie waarin decrétale verplichtingen werden opgelegd. De gemeenten hebben de inspanningen gedaan en voor de toekomst moeten zij dan ook op de voorziene vergoedingen kunnen rekenen. Dat is de reden waarom onze fractie, samen met die van de CVP, een amendement heeft ingediend in de Commissie voor culturele aangelegenheden, beter gekend onder de naam het amendement Beysen-Bourgeois. Het strekt ertoe bepaalde kredieten te verhogen, namelijk, naast die voor het bibliotheekwezen, de kredieten nodig voor de toepassing van het theaterdecreet en enkele andere van kleinere omvang en een kleiner bedrag. Wij hadden verwacht dat de Executieve hieruit de nodige gevolgtrekkingen zou maken en het decreet zelf zou amenderen, in die zin dat wij het zouden aanpassen aan de wijziging die was ingetreden in de tabellen, door bijvoorbeeld in andere sectoren - en dat zouden wij het liefst hebben gezien - de compensatie te zoeken voor de meeruitgave van 200 miljoen in de sector van de culturele aangelegenheden.

Het was inderdaad niet de taak van de Commissie voor de culturele aangelegenheden om in andere sectoren te snoeien. Anderzijds kon ook moeilijk binnen het bevoegdheidspakket van de culturele sector zelfde compensatie gevonden worden aangezien deze sector reeds voor 200 miljoen minder kredieten toegewezen kreeg dan in 1982 met de aangepaste begroting.

Wij hebben ook vastgesteld dat het wel mogelijk geweest is in andere sectoren kredieten te verhogen ten opzichte van 1982. Dit was het geval met 973 miljoen voor economie en werkgelegenheid, wat ons verheugt, 926 miljoen voor gezins- en welzijnzorg, 526 miljoen voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

De Executieve, tot onze verwondering, heeft de aanpassing, die wij hadden verwacht, niet voorgesteld. Dat is de reden waarom wij het nodig heb-

ben geoordeeld vandaag een amendement in te dienen dat voorziet in die aanpassing van de tekst van het decreet aan die van de tabellen.

Het staat de Executieve natuurlijk vrij een ander voorstel te doen, maar dan met dezelfde bedoeling als deze die bij ons voorstaat, om de geamendeerde kredieten in de culturele sector veilig te stellen.

De consequentie van ons amendement, waarover ik het nu heb gehad en dat nog niet ter sprake kwam - maar ik moest dit wel aansnijden om de rest te verklaren - is dat wij natuurlijk de amendementen van de Executieve, vervat in het document Stuk 8 nr. 5 tot onze spijt moeten verwerpen aangezien zij beogen de oorspronkelijke kredieten van cultuur te behouden.

In datzelfde document, waarvan de bespreking begonnen is, mijnheer de Voorzitter, zijn er ook andere amendementen van de Executieve die wij wel zullen goedkeuren, namelijk deze die betrekking hebben op de regionale en de lokale besturen omdat, zoals ik heb gezegd bij de algemene bespreking enkele weken geleden, het fout zou zijn nu reeds kredieten in te schrijven voor het geval er geen akkoord zou worden bereikt met de nationale regering inzake de subsidies als tussenkomst in de interestlasten van de door de ondergeschikte besturen aangegane leningen. Dit zou volgens ons bij voorbaat een aanduiding zijn geweest van een zekere capitulatie van de Vlaamse Gemeenschap.

Dit is dan ook de reden waarom wij betreffende document 8, nr. 5, alle voorstellen tot amendering zullen verwerpen behalve de drie die ik heb aangeduid en die wij wel zullen goedkeuren : amendering van artikel 53, amendering van sectie 85, artikel 43.01.03 en amendering van sectie 85, artikel 63.01.03. (*Applaus bij PW en SP*)

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, tijdens de algemene bespreking van

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche (CVP), die verslag uitbracht over het decreet-ruiming onbevaarbare waterlopen. Naast haar : Volksvertegenwoordiger P. Breyne (CVP)

de begroting en tijdens de behandeling per hoofdstuk heeft de socialistische fractie gepleit voor verhoging van de kredieten in de culturele sector met circa 200 miljoen. Wij hadden in de Commissie amendementen in deze zin ingediend. Soortgelijke amendementen werden in de Commissie voor culturele aangelegenheden wel aanvaard doch werden niet aangenomen in de Commissie voor financiën, wat het gekke resultaat gegeven heeft dat wij op het ogenblik geconfronteerd worden met een decreet waarin de bedragen van de artikels niet in overeenstemming zijn met de totalen van de tabellen. Dit is ongetwijfeld een wereldprimeur.

Wij hebben dan ook amendementen ingediend om de artikels van het decreet in overeenstemming te brengen met de totalen van de tabellen. Dit houdt in dat wij de amendementen van de Executieve, die het omgekeerde beogen, niet zullen goedkeuren. Het verheugt ons dat de heer De Grève namens zijn fractie nu heeft voor-

gesteld om een soortgelijke, vrijwel identieke, operatie uit te voeren.

Wij hopen dat de Executieve daaruit evenals uit de houding van de leden van de meerderheidsfracties de lessen zal willen trekken en zich zal aansluiten bij het principe om de artikelen van het decreet in overeenstemming te brengen met de totalen van de tabellen. Het gaat hier inderdaad om het behoud van de tewerkstelling in de culturele sector, iets waarover wij, naar wij hopen, allemaal in dezelfde mate bekommerd zijn. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter: De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, mevrouw de Minister, dames en heren, gedurende heel het debat over de middelen, was de VU-fractie voorstander van een orthodox beleid. Dit wil zeggen dat wij voorstander waren van een sluitende begroting qua uitgaven en inkomsten. Toch

hebben wij gemeend dat 200 miljoen meer moest worden uitgetrokken voor de cultuur. Wij hebben er echter de consequentie aan verbonden ook aan te duiden waar die 200 miljoen zouden worden gehaald. Quid of de ganse vergadering daarmee akkoord was. Daarover kon een discussie ontstaan, maar dat is niet gebeurd. Wij blijven dus bij ons standpunt, wij vragen een verhoging van de kredieten voor de cultuur en vragen meteen de verwerping van de amendementen van de Vlaamse Executieve. (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, gelet op de verscheidenheid van de hier naar voren gebrachte voorstellen, vraag ik om een schorsing van een kwartier, ten einde mijn fractie te kunnen raadplegen.

De Voorzitter: Geen bezwaar ? (*Neen*) De vergadering wordt dus voor een kwartier geschorst.

—De vergadering wordt geschorst om 16.11 uur.

—De vergadering wordt hervat om 17 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, wij hervatten onze werkzaamheden.

Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983.

Wij waren gekomen aan artikel 2. Er is een eerste amendement van de Executieve bij artikel 33.27.02 van de tabel. Vraagt iemand het woord ?

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, wij hadden in de Commissie voor cultuur reeds amendementen ingediend om de aandacht van de Executieve te vestigen op de problemen van de tewerkstelling in de culturele sector en bijvoorbeeld ook in de welzijnssector, want de basis is ruimer dan louter cultuur. Ten einde naar een goede oplossing te zoeken werden door de fracties in de verschillende

Verhaegen

commissies belangrijke besprekingen gevoerd.

Zoals ik echter reeds verschillende malen in de Vlaamse Raad heb verklaard, steunt de CVP-fractie loyaal, niet alleen de Vlaamse Executieve in haar geheel, maar ook elke Minister individueel. Dat hebben wij in de Vlaamse Raad altijd consequent gedaan. Geen enkele Minister kan ons daarover opmerkingen of verwijten maken. Wij zullen dat ook blijven doen, zelfs wanneer er sommige fracties bestaan over bepaalde details.

Wij hebben nu ook consequent de Vlaamse Executieve gevolgd wanneer zij op een bepaald ogenblik dacht stand te moeten houden ten opzichte van bepaalde amendementen en intern te zoeken naar een herstructurering van de financiële middelen ten einde tegemoet te komen aan een bekommernis die ook de onze is, met name dat de tewerkstelling in de culturele sector volledig zou kunnen worden gewaarborgd en dat, wat wij op tien jaar tijd hebben opgebouwd, hoe dan ook moet worden gehandhaafd. Daarvan nemen wij geen woord terug. Dat is een duidelijk standpunt van onze fractie.

De moeilijkheden bestaan echter op het praktische terrein en werden door de Vlaamse Executieve in deze Vlaamse Raad naar voren gebracht. Wij wensen deze Vlaamse Executieve ook consequent te volgen.

Er is nu echter een moeilijkheid gerezzen. Ik stel inderdaad vast dat de Ministers van de Vlaamse Executieve het met elkaar niet eens zijn over de begroting die zij zelf hebben opge maakt en hier aan de Vlaamse Raad voorleggen.

Welnu, ik wil u slechts één vraag stellen, Mijnheer de Voorzitter - en ik verontschuldigd mij hiervoor bij de collega's - namelijk dat deze negen personen die het vertrouwen hebben van de Vlaamse Raad, al was het maar gedurende een kwartier... (*Gelach bij de SP en de VU*)

Collega's, wanneer ik een suggestie doe, dan is het mijn gewoonte dat zij

wel overwogen is. Zij betekent een uitnodiging tot alle fracties om een oplossing te zoeken. Er werden door alle fracties amendementen ingediend. Tekstueel verschilt het ene amendement enigermate van het andere, maar praktisch gezien komen zij allemaal op hetzelfde neer.

Ik vraag duidelijk dat de Ministers van de Executieve de kans zouden krijgen gedurende een kwartier overleg te plegen en dat de Voorzitter van de Executieve daarna een verklaring zou afleggen waaruit zou blijken dat, ten eerste een oplossing voor het probleem van de culturele sector zal worden gevonden en, ten tweede, dat een alternatief zal worden gezocht, niet zomaar 200 miljoen frank, maar ook een wijziging op andere posten waardoor deze 200 miljoen frank wordt gecompenseerd, zodat wij ons vertrouwen kunnen geven. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Verhaegen kan geïnterpreteerd worden als een verzoek tot schorsing op een schorsing, eerst een schorsing...

De heer G. Verhaegen : Het is niet de eerste maal.

De heer J. Van Elewyck : Ik zeg niet dat het geïnnoveerd is. Het zou dus gaan om een schorsing ten einde de leden van de Executieve in de mogelijkheid te stellen onderling overleg te plegen. Zo heb ik het althans begrepen.

De heer G. Verhaegen : Ja.

De heer J. Van Elewyck : Ik moet u zeggen dat wij daar principieel geen bezwaar tegen hebben. Maar de begroting, zoals ze is ingediend, is niet een begroting die door de Executieve éénparig is goedgekeurd. (*Uitdrukking van verwondering bij de heer Verhaegen*) Dat werd hier toch duidelijk verklaard.

Daarenboven, mijnheer Verhaegen, hebben wij in de loop van de besprekingen herhaaldelijk gezegd dat het gestelde probleem in de eerste plaats een probleem is van politiek klimaat, van verhoudingen binnen de Execu-

tieve, van de werking van de Executieve.

Ik neem aan dat de thans door u gevraagde schorsing niet in hoofdzaak bedoeld is om het probleem te bespreken van de voorliggende amendementen, want over die amendementen zal, als ze niet worden ingetrokken, hoe dan ook, moeten worden gestemd, maar een schorsing om een inleidende bespreking te houden over het klimaat in de Executieve en de politieke werking van de Executieve. In die zin stemmen wij in met uw voorstel tot verdrag.

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, de begroting van de Vlaamse Gemeenschap werd door de leden van de Executieve eenparig goedgekeurd en werd twee maanden geleden bij de Vlaamse Raad ingediend. (*Applaus bij de CVP*)

De heer J. Van Elewyck : Dat is niet waar.

Minister G. Geens : Tijdens de bespreking van de begroting in de Commissie van de Vlaamse Raad werden amendementen aangenomen. Deze werden besproken in de Executieve en de Vlaamse Executieve heeft op haar beurt amendementen ingediend ten einde de oorspronkelijke tekst en de oorspronkelijke bedragen van de begroting te behouden. Deze amendementen werden door de Executieve echter niet met eenparigheid aangenomen. Er waren twee onthoudingen.

Inmiddels werd de begroting behandeld in de openbare vergadering van de Vlaamse Raad. Ingevolge de bespreking van de begroting die hier gisteren heeft plaatsgehad heeft de Vlaamse Executieve eenparig een standpunt ingenomen dat ik hier vandaag wenste te verduidelijken.

Intussen hebben zich nieuwe feiten voorgedaan. Bijgevolg, mijnheer de Voorzitter, verzoek ik u de werkzaamheden gedurende een kwartier te schorsen zodat ik mij met de collega's van de Executieve kan beraden over het standpunt dat wij gisteren hebben

Geens

ingenomen. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter: Dames en heren, ik stel vast dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve voorstelt de vergadering gedurende een kwartier te schorsen.

Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf : Mijnheer de Voorzitter, hoe zeer het mij ook spijt, toch moet ik een kleine rechtzetting doen. De begroting werd door de meerderheid van de Executieve goedgekeurd. Twee leden hebben zich echter onthouden...

De heer G. Verhaegen : Zij moeten ontslag nemen.

De heer H. Boel: Wie moet ontslag nemen ?

De Voorzitter : Minister Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heeft het woord.

Minister G. Geens : Ik wil daarover geen problemen maken. Ik bevestig enkel dat de begroting door de negen leden van de Vlaamse Executieve werd ondertekend. (*Uitroep bij de SP en de VU*)

Belangrijker is dat, na de bespreking van de begroting in de Commissie en tijdens de openbare vergadering, de Vlaamse Executieve gisteren eenparig een standpunt heeft ingenomen ten aanzien van de stemming over de begroting die hier zal plaats vinden. Dit kan door niemand worden betwist.

Aangezien vandaag nieuwe elementen zijn ontstaan acht ik het aangewezen dat de Executieve zich daarover zou beraden en heb ik derhalve gevraagd de werkzaamheden gedurende een kwartier te schorsen.

De Voorzitter: De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen: Mijnheer de Voorzitter, wij gaan uiteraard akkoord met het feit van een schorsing om de Executieve toe te laten zich te beraden over de situatie die is ontstaan.

Indien ik de heer Van Elewyck goed

heb begrepen heeft hij namens zijn fractie niet alleen over cijfers gediscussieerd maar heeft hij daar ook enkele politieke bedenkingen aan verbonden in verband met de machtsverhoudingen in de Vlaamse Executieve.

Zoals u weet, mijnheer de Voorzitter, hebben ook wij bij de algemene bespreking namens onze fractie dien-aangaande bedenkingen geformuleerd. Dit houdt in dat binnen het kwartier dat aan de Vlaamse Executieve wordt gereserveerd, ik moeilijk inzie dat zij in deze tijdsperiode een oplossing kan geven aan deze problematiek. Uiteraard, wenselijk is u niet te verhinderen tot een oplossing te komen, maar het zou toch wenselijk zijn dat na een kwartier een duidelijke verklaring in de ene of in de andere richting aan de Vlaamse Raad zou worden gegeven. (*Applaus bij de SP en de VU*)

De Voorzitter : Ik constateer dat iedereen het ermede eens is een kwartier schorsing toe te staan. Wij zullen de vergadering binnen een kwartier hervatten.

—*De vergadering wordt geschorst om 17.12 uur.*

—*De vergadering wordt hervat om 17.45 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, wij hervatten onze werkzaamheden met de artikelswijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1983.

De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, verontschuldig mij mede namens mijn collega's, dat de onderbreking langer heeft geduurd dan was vooropgesteld.

Na overleg zou ik volgende verklaring willen afleggen.

Ten eerste, dat de hele begroting van de Vlaamse Gemeenschap werd opgesteld onder de uitdrukkelijke verwijzing naar de maximale tewerkstelling die langs deze kredieten kan worden verzekerd. Dit is een bezorgdheid die bij al de leden van de Executieve

heeft vooropgestaan. Hiervan zijn trouwens voldoende sporen te vinden in de begroting.

Ten tweede, gaan wij ervan uit dat het globale tekort dat nu reeds op de begroting voorkomt en dat 3,2 miljard bedraagt, zonder rekening te houden met het feit dat 11 miljard kredieten niet in de begroting werden opgenomen, niet kan worden verhoogd.

Met het oog op de maximale tewerkstelling hebben wij ons gisteren uitvoerig beraden over wat de weerslag kan zijn van de maatregelen tot inlevering van het overheidspersoneel.

Een eerste uitgangspunt is dat de resultaten van de loonmatiging die aan het personeel van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap worden opgelegd, in geen geval mogen terugvloeien naar de nationale schatkist en bijgevolg ter beschikking moeten blijven van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is belangrijk aangezien de personeelskredieten, zoals zij momenteel in de begroting zijn opgenomen, werden begroot op basis van de toestand die bestond vooraleer de besluiten 180 en 181 werden getroffen, met andere woorden het provendu van deze loonmatiging moet binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap blijven.

Ten tweede is het duidelijk dat de toepassing van deze twee koninklijke besluiten een complexe aangelegenheid is omwille van het feit dat de juiste draagwijdte ervan nog niet is vastgesteld, ook niet voor de ambtenaren van de centrale besturen. Dit heeft uiteraard zijn effect op de ambtenaren van het Vlaamse departement aangezien zij op dat stuk met de ambtenaren van de centrale besturen worden gelijkgesteld. Er is daarover dus geen duidelijke interpretatie op dit ogenblik en nog minder over de financiële repercussie ervan. Wij hebben bijgevolg gisteren in de Vlaamse Executieve beslist dat een werkgroep zal worden samengesteld om de draagwijdte en de juiste financiële incidenties daarvan na te gaan, zowel betreffende ons eigen personeel, het personeel van de parastatalen afhankelijk van de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die door de Vlaamse Gemeenschap worden betoelaagd en die deze

Geens

toelagen in ruime mate aanwenden voor de tewerkstelling. Wij zullen het resultaat van dit onderzoek ook aan de commissies van de Vlaamse Raad overmaken. Bijgevolg zullen zij met kennis van zaken de weerslag van deze maatregelen kunnen nagaan en zullen tegelijkertijd door de bevoegde Ministers worden ingelicht, en dit op een nauwkeurige en objectief vastgestelde basis, over de weerslag van de huidige begrotingskredieten en van de loonmatiging op de tewerkstelling in hun sector. Ik leg er de nadruk op dat dit in alle commissies van de Vlaamse Raad zal gebeuren. Uitgaande van het onderzoek in de Commissie alsmede van de resultaten van het onderzoek dat binnen de Executieve zal worden op gang gebracht en van de resultaten van de besprekingen die met de nationale regering moet worden gevoerd over de saldi van het verleden, zal de Executieve, indien daaruit bijkomende middelen kunnen worden geput, deze prioritair aanwenden voor de tewerkstelling, dit wil op de allereerste plaats zeggen voor het behoud van de tewerkstelling in de verschillende sectoren en daaropvolgend eventueel voor de verhoging van de tewerkstelling.

Het is ook duidelijk dat deze maatregelen in hoofdzaak slaan op de sector van de cultuur en op de welzijnssector in zijn ruimste betekenis. Het zijn precies deze twee sectoren die hun personeel kunnen betalen langs de betoelaging door de begroting.

Bijgevolg meen ik dat wij ons vandaag niet kunnen uitspreken over de omvang van de maatregelen die moeten worden getroffen met het oog op de tewerkstelling. Wanneer ik zeg dat wij maximale inspanningen hebben gedaan dan moet men zeer goed beseffen dat de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad in zijn geheel geen tewerkstellingsbeleid kunnen voeren dat verder reikt dan de middelen waarover zij beschikken. Dat is ook juist. Een verhoging van het tekort zou andermaal een maatregel zijn die geen reële bijkomende tewerkstelling creëert. Liever dan nu een beslissing te nemen zonder dat duidelijk werd nagegaan wat het resultaat is van het

dubbel onderzoek binnen de Executieve en binnen de verschillende commissies van de Vlaamse Raad en in afwachting van het resultaat van de onderhandelingen met de nationale regering over de saldi van het verleden, ben ik van oordeel dat het amendement van de heer De Grève op zijn minst voorbarig is.

Wij moeten dus gezamenlijk een verder onderzoek doen in functie van de tewerkstellingsresultaten die kunnen worden behaald en waar wij - ik herhaal het - prioritair achter staan. Bijgevolg vraag ik dat de Raad de begroting zou goedkeuren zoals ze werd ingediend, dus met de uitgaven voorzien in artikel 2 en vastgelegd voor de behoeften van de Vlaamse Gemeenschap zowel voor de lopende als voor de kapitaalsuitgaven. Het gaat er niet om ons lichtvaardig te engageren tot welke bijkomende inspanning ook. Het komt erop aan ons te engageren tot een ernstig onderzoek van het resultaat van de matiging en de mogelijke aanwending daarvan voor de tewerkstelling en van de mogelijkheden ontstaan uit de negociatie met de nationale regering wat de saldi van het verleden betreft. In dat perspectief is het amendement dat werd ingediend voorbarig. Het is niet van die aard om het probleem van de tewerkstelling op te lossen. Aan de hand van de concrete gegevens en juiste en duidelijke budgettaire hypothesen willen wij integendeel het probleem opnieuw bekijken met volledige kennis van zaken. Ik vraag dus met aandrang het amendement ingediend door de heer De Grève niet te aanvaarden en het globale bedrag zoals vastgelegd door de Vlaamse Executieve, goed te keuren. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter: De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, collega's, het spijt mij dat wij de Voorzitter van de Vlaamse Executieve in zijn redenering niet kunnen volgen. Zoals reeds gezegd, bij ons gaat het niet om het globaal bedrag. Wij zijn het ermee eens dat het globaal bedrag ongewijzigd blijft. Wij hadden integendeel wel gehoopt dat binnen de Executieve

ve zou worden gepraat over de mogelijkheden van een verschuiving waaruit een voorstel naar de Raad toe zou voortvloeien. De Voorzitter van de Executieve heeft in feite andere modaliteiten besproken. En het doet wel enigszins vreemd aan te moeten vaststellen dat terwijl drie fracties van deze Raad én leden van de fractie van de Voorzitter van de Executieve - en deze gevoeligheid hebben wij toch in de laatste dagen menen te ontwaren - een stijging met 200 miljoen vragen voor de begroting van cultuur, de Voorzitter van de Executieve met de uitleg die hij heeft gegeven de Raad om de tuin probeert te leiden. Verontschuldig mij voor deze enigszins brutale uitdrukking.

Wij blijven dus bij ons standpunt : enerzijds de verhoging van de begroting voor cultuur, anderzijds zoeken naar een middel om binnen het door u en door onze Minister van financiën en begroting gegeven totaal pakket, toch de verschuiving te aanvaarden. Bijgevolg verwerpen wij de amendementen van de Vlaamse Executieve. (*Applaus bij de VU en de SP*)

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, de verklaring die de Voorzitter van de Executieve daarnet heeft afgelegd, bestaat uit twee delen. Een eerste deel heeft betrekking op de besteding van de loonmatiging van het personeel van de Vlaamse Gemeenschap.

Als men deze verklaring vergelijkt met wat onder meer werd gezegd tijdens de bespreking van de begroting in de Commissie, heeft de Voorzitter van de Executieve, een bocht van 180 graden gemaakt. Vroeger heeft de Voorzitter zeer duidelijk gezegd dat het produkt van de loonmatiging uitsluitend zou worden gebruikt tot vermindering van het deficit op de begroting. Op onze vraag is zulks in het verslag van de Commissie geacteerd.

Wij noteren dat men op dit standpunt is teruggekomen. Wij vinden dit vanzelfsprekend een belangrijke wijziging.

De heer W. Seeuws : De Voorzitter

Van Elewycck

heeft net hetzelfde bedoeld, maar met andere woorden !

De heer J. Van Elewycck : De tekst van de verklaring ligt voor mij en men kan deze tekst, dacht ik, maar op één manier lezen. Dit heeft een totaal andere betekenis dan wat de Voorzitter tijdens de bespreking in de Commissie van financiën heeft gezegd.

Het tweede deel van de verklaring van de Voorzitter van de Executieve betrof de amendementen die door leden van de Raad werden neergelegd. Hij vraagt de verwerping van deze amendementen en verzoekt de heer De Grève in feite het amendement van de PVV-fractie in te trekken.

Mijnheer de Voorzitter, wij begrijpen uw standpunt niet en wij volgen de verklaring van de heer Van Grembergen. Drie fracties hebben amendementen met praktisch identische strekking neergelegd. U weet dat u voor de amendementen die u heeft neergelegd op dit ogenblik niet over een meerderheid beschikt. Uw fractie-voorzitter heeft getracht u een hand toe te steken door te suggereren dat u met uw collega's van de Executieve overleg zou plegen. Wij hebben ons hierbij aangesloten, stellende dat vooral het probleem van het politiek klimaat ter sprake moest komen. Tijdens de bespreking van de begroting hebben wij het hierover uitvoerig gehad om daarop nu niet te moeten terugkomen. Niet alleen heeft u op deze belangrijke punten tijdens uw repliek in de algemene bespreking van de begroting niet geantwoord, maar ook nu heeft u daarover met geen woord gerept. Met andere woorden, ook op dit gebied blijft u even halsstarrig.

Het ligt bijgevolg voor de hand dat wij in uw verklaring niets hebben gehoord dat ons ertoe kan nopen tegenover de amendementen van de Executieve onze houding te wijzigen.

Wij willen de begroting beoordelen zoals zij door de diverse commissies in de tabellen is verwoord en wij willen het decreet aanpassen aan de tabellen ten einde de getallen op gelijke hoogte te brengen.

De Voorzitter : De heer De Grève

heeft het woord.

De heer L. De Grève (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mevrouw en heren Ministers, collega's, zoals reeds gezegd strekt ons amendement ertoe de 200 miljoen die wij hebben goedgekeurd in de Commissie voor culturele aangelegenheden veilig te stellen. Ik heb in het voorstel van de Voorzitter van de Executieve gehoord dat hij samen met de Executieve zal pogen uit de inleveringsmaatregelen een zekere opbrengst te vinden, om deze 200 miljoen dan toch veilig te stellen. Of heb ik het misschien slecht begrepen ?

Ik wens hierover enig duidelijk antwoord. Gezien dit een nieuw feit is zal u begrijpen dat ik op mijn beurt een schorsing vraag om mijn fractie toe te laten zich hierover te bezinnen. Ik wil wel duidelijk weten, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, of u eventueel per bijblad overweegt deze 200 miljoen goed te keuren.

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens : Ik heb aan de heer De Grève gezegd dat zijn amendement voorbarig was omdat het aan de hand van de gegevens waarover wij thans beschikken op het vlak van de loonmatiging niet mogelijk is na te gaan welk daarvan de exacte weerslag is. Wel heb ik naar voren gebracht dat duidelijk zal worden nagegaan welk de impact daarvan is in de verschillende domeinen van het beleid dat wij voeren. De resultaten van dit onderzoek zullen aan de commissies worden medegedeeld. Bijgevolg zullen de commissies daarvan kennis nemen zoals zij ook kennis zullen nemen van de nauwkeurige resultaten van de eventueel bedreigde werkgelegenheid in de verschillende sectoren. Na dit onderzoek verwachten wij van de commissies vanzelfsprekend voorstellen ter zake. Wanneer wij de resultaten van de inlevering kennen, zullen wij vanzelfsprekend verplicht zijn per bijblad de begroting aan te passen. Wij zullen bij prioriteit streven naar het behoud en zelfs de verhoging van de tewerkstelling, meer bepaald in de sectoren van cultuur en welzijnszorg.

Gelet daarop vraag ik ons niet over een bedrag te engageren. Het is goed mogelijk dat de resultaten die voortspuiten enerzijds, uit de loonmatiging en anderzijds, uit het overleg op het vlak van de saldi van het verleden, van aard zijn het probleem op te lossen.

De heer A. De Beul: Het is niet duidelijker geworden.

De heer L. De Grève : Wil dit dan zeggen dat welk de resultaten ook zijn, de eerste meer-opbrengst daarvoor zal bestemd zijn ? Kan u mij dit in duidelijke temen zeggen ?

Minister G. Geens : Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat de resultaten van deze inlevering bij prioriteit zullen gebruikt worden voor de tewerkstelling, meer bepaald in de sectoren van cultuur en welzijnszorg.

De heer L. De Grève : In die omstandigheden, mijnheer de Voorzitter, vraag ik een schorsing van de vergadering, niet voor een kwartier maar voor 10 minuten.

De Voorzitter : Is iedereen het daarover eens ? (Ja)

Dan zullen wij de vergadering gedurende 10 minuten schorsen.

—De vergadering wordt geschorst om 18.07 uur.

—De vergadering wordt hervat om 18.38 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, wij gaan verder met de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983.

De heer De Grève heeft het woord.

Verwijzing naar commissie

De heer L. De Grève (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, dames en heren, wij hebben ons beraden over de zeer belangrijke verklaring van de Voorzitter van de Executieve. Uit die verklaring kunnen wij op dit moment niet voldoende waarborgen halen om bepaalde kredieten van de sector cultuur,

De Grève

waarover wij in ons amendement handelen op het peil te houden waarop de Commissie ze heeft gebracht.

Wij begrijpen dat de Voorzitter van de Executieve deze verklaring heeft afgelegd om tegemoet te komen aan ons amendement. Wat voorafgaat maakt het ons echter niet mogelijk ons amendement ter zake vandaag in te trekken.

Wij staan dus voor een moeilijkheid in een volgens ons zeer belangrijke materie waar wij toch niet overhaast mogen overgaan.

Met uw goedkeuring, mijnheer de Voorzitter, suggereer ik de vergadering dat de Commissie voor financiën en begroting zich over dit probleem zou buigen in de hoop een consensus te vinden waardoor de 200 miljoen, die werden goedgekeurd door de Commissie voor de cultuur, worden gehonoreerd. Ik begrijp dat dit hier vandaag niet mogelijk is.

Er werd terecht onderstreept dat de begroting deficitair is aangekondigd, en dat betreuren wij allemaal. Wat wij vandaag evenwel van onze zijde willen bereiken is even belangrijk en misschien ware het nuttig op mijn suggestie in te gaan, wel te verstaan onder de voorwaarde dat deze vergadering zo spoedig mogelijk opnieuw bijeenkomt.

Mijnheer de Voorzitter, ik vraag u dit voorstel aan de vergadering voor te leggen.

De Voorzitter : Mijnheer De Grève, u vraagt zeer duidelijk de verwijzing naar de Commissie ?

De heer L. De Grève : Ja, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik vind dat wij inderdaad een oplossing moeten vinden voor het probleem en dat wij de Commissie voor financiën en begroting de kans moeten geven een alternatief te zoeken.

Ik ben er van overtuigd dat wij, met de

medewerking van alle collega's, dit alternatief zullen vinden. Ik ben het er volledig mee eens dat de Commissie voor financiën en begroting zo vlug mogelijk wordt samengeroepen om over het probleem te discussiëren.

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, onder de bevoegdheid van de Commissie voor financiën en begroting valt de tekst van het decreet en niet de tabellen.

Wij zijn er mede akkoord dat het ontwerp van decreet terug wordt gezonden naar deze Commissie.

De Voorzitter : Gaat de vraag over de terugzending uitsluitend naar de Commissie voor financiën en begroting ?

De heer L. De Grève : Mijn vraag betreft de terugzending naar de Commissie voor financiën en begroting.

De heer G. Verhaegen : Wij vragen de terugzending naar de Commissie voor financiën en begroting.

De heer P. Van Grembergen : Mijn fractie gaat uiteraard akkoord dat, in de Commissie voor financiën en begroting, naar een oplossing zou worden gezocht, wel te verstaan dat de verworvenheden, met name dat de in de Commissie voor cultuur goedgekeurde 200 miljoen als dusdanig behouden blijven. Daarop kan men dus niet meer terugkomen.

De heer J. Van Elewyck : Natuurlijk !

De heer L. De Grève : Mijnheer Van Grembergen, ik dank u dat u dit eveneens heeft gezegd maar ik heb reeds geponeerd op de tribune dat voor ons die verworvenheid moet worden beschouwd als onomkeerbaar. Wij willen niet overhaast naar een oplossing grijpen die misschien niet een consensus kan bereiken. Wij menen dat dit wel mogelijk is in de Commissie voor financiën en begroting.

De Voorzitter : Mag ik uit wat de fractievoorzitters hebben gezegd begrijpen dat de Raad akkoord gaat het ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Ge-

meenschap voor het begrotingsjaar 1983 terug te zenden naar de Commissie voor financiën en begroting ? (*Instemming*)

Aldus zal geschieden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. De Seranno c.s. houdende de ruiming van onbevaarbare waterlopen — 30 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking.

De tekst aangenomen door de Commissie wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

Artikel 2

Artikel 2, 3 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen wordt aangevuld met wat volgt :

"of tot zij uitmonden, hetzij in bevaarbare waterlopen, hetzij in onbevaarbare waterlopen van de eerste of van de tweede categorie ; alsmede elke waterloop waarvan het waterbekken geen 100 hectare bedraagt en waarvan het debiet abnormaal verzaamd wordt, of waarvan het water verontreinigd is door afvalwater."

— *Aangenomen.*

Artikel 3

Artikel 3, § 1, eerste lid van voornoemde wet wordt aangevuld met wat volgt :

Tijdens een schorsing van de vergadering. Van links naar rechts: Senator W. Seeuws (SP), SP-fractievoorzitter J. Van Elewycck en PW-fractievoorzitter L. De Grève

„Hij bepaalt tevens het punt van waar af waterlopen of gedeelten ervan in toepassing van artikel 2,3 in fine in de derde categorie gerangschikt worden.”

— *Aangenomen.*

Artikel 4

Artikel 17, § 2 van voornoemde wet wordt aangevuld met een derde lid luidend als volgt :

„De produkten van de ruiming zullen gelijkmatig verdeeld worden over de beide oevers ; indien deze produkten schadelijk zijn, zullen zij op kosten van het Gewest, de provincie of de gemeente, naargelang het geval, onver-

wijld worden verwijderd.”

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten. We zullen straks de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter: Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van de heer De Seranno c.s. houdende de ruiming van de onbevaarbare waterlopen.

Begin van de stemming. Heeft

iedereen gestemd ? (*Ja*) Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

133 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
133 leden hebben ja geantwoord.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Baert F.
Baldewijns E.
Bascour J.
Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Blanckaert K.
Bockstal E.

Voorzitter

Boeraeve-Derycke C.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Bourry M.
Breyne P.
Bril L.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Claes A.
Coens D.
Colla M.
Cooreman E.
Daems Jan
Daems Joseph
d'Alcantara A.
De Backer-Van Ocken R.
De Baere A.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
De Clercq C.
Declercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Loor H.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Geyselings F.
Hancké L.
Heughebaert M.
Hostekint R.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.

Kuijpers W.
Laridon A.
Leclercq J.
Lefebvre O. (Mevr.)
Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Marmenout G.
Matthys P.
Meyntjens O.
Moors C.
Nutmewitz J.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters P.
Peeters R.
Peeters W.
Piot F.
Rutten M.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.
Toback L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Belle I.
Van Biervliet L.
Van Boxelaer J.
Van Daele M.
Vandekerckhove R.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Vandenhove M.
Vanden Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborght F.
Vanderheyden V.
Vandermarliere J.
Van Der Niepen P.
Vandersmissen E.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.

Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Puymbroeck M. (Mevr.)
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Steenkiste F.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Verniers J.
Vervaet D.
Willems G.
Willockx F.
Windels R.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik stel voor het bepalen van agenda, datum en uur voor onze volgende vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 18.46 uur.*

Trefwoordenregister

Begroting

Uitgavenbegroting 1983, blz. 576, 595, 611, 633, 655, 663, 685, 705, 720, 726

Besparingen revalidatiecentra, blz. 576, 595, 611, 633, 655

Gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas, blz. 576, 595, 611, 633, 655, 685, 705

Ingekomen stukken

Ontwerp van decreet, blz. 595

Verslag, blz. 575

Voorstellen van decreet, blz. 576, 595

Interpellaties

Zie Besparingen revalidatiecentra
Gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Leden

Berichten van verhindering, blz. 576, 595, 611, 633, 655, 685, 705

Motie

Conseil de la Communauté française, blz. 633

Verwijzing naar commissie, blz. 726

Voorstel van decreet

Zie Waterlopen

Waterlopen

Ruiming bij onbevaarbaarheid, blz. 719, 727, 728

Werkzaamheden

Regeling, blz. 593, 610, 632, 654, 683, 703, 729
